

چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت ۹۳

اردیبهشت کتاب

27th Tehran
International
Book Fair

کتابخوان

نشریه روزانه
بیست و هفتمین
نمایشگاه بین‌المللی

- جنتی: رهبر معظم انقلاب از دیر زمان به مقوله کتاب توجه خاصی داشته‌اند
- شهرام نیا: لزوم سرمایه‌گذاری فعالان بخش خصوصی در حوزه توزیع
- ایران شناسی باید در ایران علمی دنبال شود
- سردار نقدی: ادبیات دفاع مقدس یعنی عشق به پروردگار
- رویگری: صد سال تنهایی را دوست دارم

برگ اول

ضرورت هدفمندسازی یارانه‌های حوزه کتاب

رجبعلی خسرو آبادی

مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان تهران

بدون شک با توجه به اینکه شعار سال ۹۳ «اقتصاد و فرهنگ، با عزم ملی و مدیریت جهادی» است، می‌توان امسال را سالی برای بررسی چالش‌های حوزه فرهنگ به صورت ریشه‌ای دانست. اما نکته‌ای که باید در مورد آن تأمل بیشتری کرد بحث هدفمندی یارانه‌هاست که در عمق این واژه‌ها می‌توان راه حل برطرف کردن رکود فرهنگی را یافت. با یک سؤال این بحث را شروع می‌کنم و آن هم اینکه آیا با واریز یارانه‌ها در حساب مردم، ما توانسته‌ایم یارانه را هدفمند کنیم؟ آیا هدفمندی یارانه به واریز مقداری پول به حساب‌های مردم خلاصه می‌شود؟ بدون شک باید به این مسأله توجه کنیم که مردم ایران با توجه به مشکلات اقتصادی که دامنگیرشان شده، شاید اولویت اول سبد خانوارشان کتاب نباشد. مطمئناً در تنگناهای مالی، خانواده‌های ایرانی دست به خرید کتاب نمی‌زنند. آنها در وهله اول در پی تأمین مایحتاج ضروری خانوار برمی‌آیند و اگر بتوانند از این سد عبور کنند، می‌توانند کتاب را هم در اولویت‌های خود بگنجانند.

حال با طرح این مسأله می‌توان راهکاری را ارائه داد. به طور مثال با توجه به هدفمند بودن یارانه‌ها و اینکه دولت می‌تواند خواسته‌های مردم را هدایت کند، می‌توان به جای واریز پول به صورت مستقیم به حساب مردم، قسمتی از این یارانه را به صورت هدفمند، در قالب بن کتاب یا راه‌های دیگر به مردم ارائه کرد. می‌توان با صرف قسمتی از این پول برای خرید کاغذ و احتمالاً قرارداد با یکسری از چاپخانه‌ها، کتاب را جزو کالاهای ضروری سبد یک خانوار اعلام کرد و در این حالت می‌شود گفت به طور قطع و یقین، یارانه‌ها هدفمند شده‌اند.

متأسفانه در بخش نشر و چاپ کتاب و همچنین تیراژهای بالایی که برای کتاب‌ها در نظر گرفته می‌شود، این سؤال به ذهن متبادر می‌شود که آیا به میزان تیراژ هر کتاب، برای آن کتاب مخاطب یا خواننده وجود دارد؟ مشکل اینجاست که امروز تیراژ کتاب بالا، اما کتابخوان کم است. این وضعیت ما را به فکر می‌اندازد که این کتاب‌ها برای مخاطب و خواننده شدن تولید نمی‌شوند. احتمالاً برای این تولید می‌شوند که فقط تولید شده باشند یا فقط میل شهرت و دیده شدن یک نویسنده را برطرف کنند. به عقیده من باید در ابتدا بستری برای مطالعه به وجود بیاید تا در نهایت منجر به مطالعه مردم شود که اگر این امر محقق شود دیگر احتیاجی به این نیست که قیمت کتاب و هزینه‌های نشر پایین بیاید، بلکه با ایجاد زمینه‌ای مناسب، می‌توان امر مطالعه را نیازی ضروری برای جامعه معرفی کرد.

مسئله در این میان مطالعه و انجام تحقیق توسط مدیران سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها نیز نقش بسزایی در به وجود آوردن خط مشی مناسب برای کارمندان دارد، اما آیا اثری فاخر که در خور مطالعه مدیران باشد و همچنین به زمان کار آنها صدمه وارد نکند وجود دارد؟ مدیران سازمان‌ها با توجه به وقت اندکی که می‌توانند برای مطالعه صرف کنند قادر به خواندن یک کتاب ۵۰۰ صفحه‌ای نیستند.

مسأله بعدی محتوای کتاب است که باید، هم جذابیت‌های خاص خود را داشته باشد و هم در زمینه کاری مدیر مربوطه باشد. بدون شک کتاب‌هایی با حجم پایین که وقت کافی برای مطالعه را به مدیران می‌دهد، می‌تواند در برنامه‌های فرهنگی مدیران قرار گیرد که به تبع آن، تمام کارمندان نیز می‌توانند از مطالعه کتاب بهره مند شوند.

در آخر اینکه با ارتباط تنگاتنگ مدیران با نمایشگاه بین‌المللی کتاب و پیشنهادهایی که در مورد کتاب‌های مناسب ارائه می‌شود و همچنین درخواست‌هایی که جای نظر سنجی‌ها را می‌گیرد، می‌توانیم پیشرفت محسوسی را شاهد باشیم. ان شاء الله.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی:

رهبر معظم انقلاب از دیرزمان به مقوله کتاب توجه خاصی داشته‌اند

این نمایشگاه و نمایشگاه‌های دیگر که در همه استان‌ها برگزار می‌شود، بتوانیم در این جهت قدم‌های مثبتی برداریم و با حضور در نمایشگاه‌های خارج از کشور در انتقال فرهنگ خودمان مؤثر باشیم.

جنتی بر اهمیت رویدادهایی مانند جایزه کتاب سال، نویسندگان تأکید کرد و گفت: با برگزاری جایزه کتاب سال، نویسندگان کشور ما با نویسندگان خارجی آشنا می‌شوند. این اتفاق در راستای اهداف بلندی که جمهوری اسلامی ایران دارد، گامی ارزنده و قدمی بزرگ

است که هم جوانان، هم بانوان، هم کودکان و هم تمام اقشار به کتابخوانی علاقه‌مند شوند تا ما قادر باشیم بیشترین بهره را در این حوزه ببریم.

جنتی آمادگی وزارتخانه متبوعش را برای بررسی هر گونه نقد و نظر و پیشنهاد و انتقاد از سوی اصحاب فرهنگ و هنر و نیز اهالی رسانه اعلام کرد و گفت: ما با دل و جان این پیشنهادات را می‌پذیریم و امیدوارم نمایشگاه کتاب در

سال‌های آینده پربارتر برگزار شود.

در این مراسم همچنین با حضور حجت الاسلام والمسلمین محمدی گلپایگانی، رئیس دفتر مقام معظم رهبری، علی جنتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، سیدعباس صالحی، رئیس نمایشگاه کتاب تهران و علی اکبر اشعری، رئیس اسبق سازمان اسناد و کتابخانه ملی از تمبر بیست و هفتمین دوره نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران رونمایی شد.

علی جنتی بعد از این برنامه در جمع خبرنگاران درباره ارزیابی خود از نمایشگاه امسال کتاب تهران گفت: تعداد عناوین عرضه شده در نمایشگاه امسال چه در بخش داخلی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم رونمایی از کتاب «بهار کتاب» که گزیده‌ای است از بیانات مقام معظم رهبری در بازدید از نمایشگاه‌های کتاب تهران، توجه خاص ایشان را به مقوله کتاب، درخور تقدیر دانست.

کتاب «بهار کتاب» روز سه شنبه شانزدهم اردیبهشت ماه با حضور حجت الاسلام والمسلمین محمد محمدی گلپایگانی، رئیس دفتر مقام معظم رهبری و علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در طبقه دوم شبستان نمایشگاه کتاب تهران رونمایی شد.

جنتی در این مراسم نقش کتاب و کتابخوانی را در ارتقای فرهنگ هر کشوری یادآور شد و گفت: خوشبختانه این نقش در کشور ما به خوبی شناخته شده و بزرگترین دلیل آن اشتیاق فراوانی است که نسبت به کتاب در نمایشگاه دیده می‌شود. کتاب اخیر هم مجموعه فرمایشات و رهنمودهای مقام معظم رهبری در رابطه با کتاب و کتابخوانی است. خوشبختانه

ایشان دیرزمانی است که نسبت به این مقوله توجه خاص دارند و در بازدیدهای مختلفی که از نمایشگاه کتاب تهران داشته‌اند، نکات بسیار نغز و پرمایه‌ای را مطرح فرموده‌اند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: ما امروز در بیست و هفتمین نمایشگاه کتاب تهران شاهد این هستیم که مجموعه عظیمی از ناشران کشور و ناشران خارجی آثارشان را عرضه کرده‌اند. این نمایشگاه البته صرفاً محلی برای عرضه کتاب نیست و در کنار ارائه کتاب‌های مفید، نشست‌ها، سخنرانی‌ها و میزگردهایی هم برگزار می‌شود و همه آنها به ارتقای فرهنگ کشور کمک می‌کنند. امیدواریم با برگزاری

«بهار کتاب» مجموعه فرمایشات و رهنمودهای مقام معظم رهبری در رابطه با کتاب و کتابخوانی است که در بازدیدهای مختلفی که از نمایشگاه کتاب تهران داشته‌اند، نکات بسیار نغز و پرمایه‌ای را مطرح فرموده‌اند

اثرات یک اتفاق خوب در نمایشگاه؛

دلنوشته‌های مردم درباره ایتار کتاب می‌شود

کتاب «ایتار از نگاه مردم» که دلنوشته‌های بازدیدکنندگان از سالن «خانه فرهنگ ایتار و مقاومت» است بعد از نمایشگاه کتاب، منتشر می‌شود. سالن «خانه فرهنگ ایتار و مقاومت» امسال برای اولین بار در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برپا شده است که علی جنتی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برای افتتاح آن به نمایشگاه آمد.

«خانه فرهنگ ایتار و مقاومت» به منظور ترویج ارزش‌های والای این عرصه به زبان ساده، راه‌اندازی شده است تا با صحبت صمیمانه و بی‌آلایش با مردم، فرهنگ ایتار را ترویج دهد. در این سالن فعالیت‌هایی چون مقاله‌نویسی و انشاءنویسی با موضوع ایتار نیز انجام می‌شود.

یکی از کارهایی که این سالن انجام داده، برپایی چهار میز با چهار عنوان در نمایشگاه کتاب است؛ ترویج فرهنگ ایتار و مقاومت بانوان، ترویج فرهنگ ایتار جوانان و نوجوانان، ترویج فرهنگ ایتار اهل قلم و ترویج فرهنگ ایتار گران دفاع مقدس.

مردمی که در روزهای نمایشگاه به سالن «خانه فرهنگ ایتار و مقاومت» مراجعه کرده‌اند دلنوشته‌های خود را در مورد ایتار می‌نویسند. این نوشته‌ها قرار است بدون دخل و تصرف در قالب کتابی منتشر شود. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هم قول مساعد را برای انتشار این کتاب داده است.

سعید الفتی، مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در امور ایتارگران که مدیریت این سالن را بر عهده دارد، درباره انتشار این اثر توضیح داد: دلنوشته‌های دوستانی که طی روزهای گذشته به سالن «خانه فرهنگ ایتار و مقاومت» مراجعه کرده و فیش‌هایی را که در اختیارشان قرار گرفته پر کرده‌اند، بدون دخل و تصرف و فقط با دسته‌بندی در قالب کتابی منتشر خواهد شد.

او یادآور شد: یکی از موضوعات اصلی در فرهنگ ملی و دینی ما بحث ایتار

و مقاومت است. در تاریخ کشورمان، همچنین در دین اسلام همیشه ایتار و ایتارگری وجود داشته است که نهضت امام حسین (ع) اوج فرهنگ ایتارگری است. در عصر ما مقوله‌هایی چون انقلاب اسلامی و جنگ تحمیلی - که به هشت سال دفاع مقدس معروف شد - مولفه‌هایی هستند که اوج ایتارگری را در آنها دیده‌ایم.

مدیر «خانه فرهنگ ایتار و مقاومت» بر این باور است که با این کتاب توقعات مردم از ایتار برای ما مشخص می‌شود و انتظارات مردم هم معلوم خواهد شد. از سوی دیگر ما با این کار مردم را در این موضوع مشارکت می‌دهیم و آنها با فرهنگ غنی ایتار در سطح جامعه آشنا خواهند شد.

دلنوشته‌های مردم در مورد ایتار تاکنون به بیش از هزار و چند نوشته رسیده است که با امضای نویسندگان این دلنوشته‌ها در کتابی منتشر می‌شود. حتی مهمانان خارجی از کشورهای عربستان، لبنان، سوریه و افغانستان نیز به این غرفه آمده و دلنوشته‌هایی در مورد ایتار به یادگار گذاشته‌اند. این نوشته‌ها در کتابی با عنوان «ایتار از نگاه مردم»، نگاهی مردمی و در عین حال جهانی از مفهوم ایتار را به نمایش خواهد گذاشت.

آمار فروش ناشران بسیار بالاست و ناشرانی که شرکت کرده‌اند، چه موسسات دولتی و چه خصوصی از وضعیت فروش خود راضی هستند. این در حالی است که قیمت کتاب هم چندان پایین نیست

و چه در بخش خارجی بیشتر از سال گذشته است و به همین دلیل اقبال در خور توجه از سوی مردم به این نمایشگاه صورت گرفته است.

وی ادامه داد: آمار فروش ناشران هم بسیار بالاست و ناشرانی که شرکت کرده‌اند، چه موسسات دولتی و چه خصوصی از وضعیت فروش خود راضی هستند. این در حالی است که قیمت کتاب هم چندان پایین نیست. کارهای ارزنده‌ای هم در نمایشگاه امسال صورت گرفته که از جمله می‌توان به برپایی غرفه خلیج فارس، سالن ترویج

فرهنگ ایتار و شهادت و سالن ترجمه با نمایش بیش از هشت هزار عنوان کتاب اشاره کرد.

وی افزود: فکر می‌کنم مردم بهترین داور هستند که درباره نمایشگاه کتاب نظر بدهند که چه اندازه با گذشته تفاوت کرده است اما مردم این را بدانند که همکاران ما در وزارت ارشاد از چندماه قبل تاکنون زحمات زیادی را متحمل شده‌اند و امیدوارم این زحمات بتواند در جهت اهداف نمایشگاه موثر باشد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پاسخ به این سوال که آیا

طلب ناشران خارجی از نمایشگاه‌های قبلی کتاب تهران پرداخت شده است یا خیر، گفت: گره کوچکی بین بانک مرکزی و بانک عامل وجود دارد و این مساله در شرف حل شدن است.

وی در پاسخ به سوالی درباره علت اجرایی نشدن قانون معافیت مالیاتی کتابفروشان گفت: تا جایی که من پیگیری کرده‌ام برای این کار قوانین مربوطه باید اصلاح شود، چراکه وزارت اقتصاد و امور دارایی کتابفروشان را جزو صنوف تلقی می‌کند و لذا مشمول قانون اصناف می‌شوند که باید مالیات بپردازند.

جنتی با تاکید بر اینکه تمام آثاری که در نمایشگاه امسال کتاب تهران عرضه شده‌اند، دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند بر لزوم حفظ ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی و توجه ویژه نسبت به این مساله تاکید و ابراز امیدواری کرد مخاطبان از نمایشگاه بهره کافی را ببرند.

وی در ارزیابی‌اش از نحوه اطلاع‌رسانی نمایشگاه کتاب تهران به ویژه در حوزه رسانه‌های تصویری گفت: بیشتر شبکه‌های صداوسیما در نمایشگاه حضور دارند و برنامه‌هایی که به صورت اختصاصی به کتاب می‌پردازند، بیشتر روی نمایشگاه کتاب متمرکز شده‌اند و لازم است من از همین طریق از شبکه‌های مختلف صداوسیما تشکر کنم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی درباره اینکه امسال چه تعداد خبرگزاری مجوز خواهند گرفت افزود: هریک از خبرگزاری‌ها که واجد شرایط باشند، مجوز فعالیت می‌گیرند. از جمله شرایط لازم، داشتن شاخه‌های خبری مختلف است که برای اعطای مجوز حضور لحاظ می‌شود.

وی در پاسخ به این سوال که آیا صحت دارد در لایحه مالکیت فکری، مجازات حبس برای خبرنگارانی که مرتکب تخلفات مطبوعاتی می‌شوند، از بین رفته است، گفت: اصولاً سیاست قوه قضائیه و همچنین سیاست دولت این است که مجازات‌های حبس را به مجازات‌های نقدی تبدیل کنند. این امری است که همه با آن موافق هستند و تاکید دارند که اگر تخلفی صورت گیرد، مجازات‌های نقدی جایگزین مجازات‌های حبس شود و این رویکرد، مناسب‌تر است.

اظهار امیدواری شهردار تهران برای آماده شدن «شهر آفتاب»

شهردار تهران در بازدید از بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، اظهار امیدواری کرد «شهر آفتاب» برای میزبانی از نمایشگاه کتاب سال آینده آماده شود.

محمدباقر قالیباف در بازدید از فرهنگسرای کتاب در نمایشگاه کتاب گفت: یکی از مهم‌ترین مواردی که در بازدید از نمایشگاه کتاب هر سال مشاهده می‌کنم، ازدحام جمعیت و نبودن فضای کافی برای دیدن کتاب‌های مورد علاقه شهروندان است که با حمت فراوان، خود را به نمایشگاه کتاب می‌رسانند.

وی افزود: شهرداری تهران پروژه ساخت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را با گذاشتن جلسات متعدد با دولتمردان پیگیری کرد که هنوز به نتیجه‌ای نرسیده‌ایم، اما مجموعه عوامل شهرداری تصمیم گرفتند که پروژه «شهر آفتاب» را که یکی از نامزدهای مکان دائمی نمایشگاه بین‌المللی کتاب است، در پیش گیرند.

قالیباف افزود: زیرساخت‌های «شهر آفتاب» واقع در ورودی اتوبان تهران - قم در جنب حرم مطهر امام خمینی (ره)، از سوی شهرداری تهران تکمیل شده است و امیدواریم سال آینده میزبان شهروندان و عموم مردم در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران باشیم.

اقتصاد نشر در گفت‌وگو
با امیر مسعود شهرام‌نیا

لزوم سرمایه‌گذاری فعالان بخش خصوصی در حوزه توزیع

اقتصاد نشر، مبحث گسترده و کلانی است که موضوعات مختلفی را شامل می‌شود. برای اینکه نگاه به این موضوع را از حالت کلی و کلان خارج کنیم، به صورت خاص درباره توزیع کتاب و مسائل موجود در این حوزه با امیر مسعود شهرام‌نیا، قائم‌مقام رئیس بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و رئیس موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران به گفت‌وگو نشستیم. او در این مصاحبه با تأکید بر نامناسب بودن توزیع کتاب در ایران، راهکارهایی برای برون‌رفت موسسات پخش کتاب از وضعیت موجود ارائه کرد که در ادامه می‌خوانید.

استانی در این استان‌ها می‌توانند نقیصه‌های موجود در این حوزه را برای دانش‌آموزان، دانشجویان و اهالی علم و فرهنگ برطرف کنند. فردی که فرصت و امکان خرید کتاب را به صورت متناوب در طول سال ندارد، می‌تواند از فرصت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و نمایشگاه‌های استانی برای رفع مشکل دسترسی نداشته به کتاب‌های مورد نیاز خود استفاده کند. البته اگر شبکه‌های توزیع مجازی و آنلاین راه بیفتد و فروشگاه‌های بزرگ در مراکز استان‌ها راه‌اندازی شود، بخش زیادی از مشکلات این حوزه برطرف می‌شود.

■ **اتفاقا سوال بعدی درباره گسترش فضای مجازی و چگونگی استفاده ناشران از این فضا است. کمی در این باره توضیح دهید.**

شکل دادن یک شبکه آنلاین برای فروش کتاب نیازمند چند پیش‌نیاز است؛ نخستین موضوع به وجود آمدن یک شبکه پست کارآمد است. در زمینه پست و ارسال مراسلات، هزینه‌های بالایی وجود دارد و در مقابل، سرویس مطلوبی ارائه نمی‌شود. به نظر می‌رسد اگر در این زمینه بتوان برنامه‌ریزی کرد تا بخش خصوصی به آن ورود پیدا کند، به دلیل تنوع زیادی که در این حوزه به چشم می‌خورد، فروش آنلاین خیلی به صرفه‌تر است. با نگاهی به تجربه‌های جهانی می‌بینیم که در میان پرفروش‌ترین سایت‌های فروش آنلاین، سایت‌های کتاب نیز قرار دارند و این موضوع نشان می‌دهد که فروش کتاب به عنوان موضوعی که بستر اینترنت برای آن مهم است، جای کار بسیاری دارد. از جمله کمک‌هایی که دولت می‌تواند در این زمینه انجام دهد ارائه تسهیلاتی برای پشتیبانی شبکه‌های فروش مجازی است. مثلاً نرخ پست کتاب را پایین‌تر در نظر بگیرد یا برای حمل و نقل و فروش، شبکه‌هایی پیش‌بینی کند. این‌گونه اقدامات می‌تواند موجب در دسترس قرار گرفتن کتاب در سراسر کشور برای علاقه‌مندان باشد، از سوی دیگر اینترنت می‌تواند در اختیار موزعان و ناشران قرار گیرد. معتقدم صنعت نشر کشور نیازمند سرمایه‌گذاری‌هایی باهوش و تواناست که وارد عمل شوند و این کار را بر عهده گیرند.

نمایشگاه، عملاً فضای تعامل بین بخش‌های مختلف صنعت نشر وجود ندارد. اکنون ناشران صرفاً به این فکر می‌کنند که انبوهی کتاب بیاورند و پاسخ مردم را بدهند، به همین دلیل، آنها فرصتی برای تبادل تجربیات با سایر ناشران و همکاران خود ندارند. در این میان ایده‌هایی مثل بازار جهانی کتاب یا بخش‌های جانبی نمایشگاه نیز قرار است این نقیصه را تا حدی برطرف کند.

■ **باید گفت که کتابفروشان نیز در شبکه توزیع معیوب کشور گرفتار هستند. به نظر من یکی از دلایل ناموفق بودن کتابفروشان نداشتن فضای کافی است. کتابفروش تا وقتی فضای کافی و ویتترین مناسب در اختیار نداشته باشد، نمی‌تواند با مخاطب خود ارتباط برقرار کند**

■ **فکر می‌کنید در این میان نمایشگاه‌های استانی می‌توانند مشکلات توزیع کتاب در استان‌ها و شهرستان‌ها را برطرف کنند؟**

یکی از دلایل برگزاری نمایشگاه‌های استانی، ناکارآمدی و معیوب بودن شبکه توزیع کتاب است. ما حتی در برخی استان‌ها، یک یا دو کتابفروشی خوب هم نداریم. در کشورمان شهرهایی داریم که با وجود جمعیت بالا فقط یک مغازه خرازی دارند که در کنار عرضه محصولات خود، چند جلد کتاب هم می‌فروشند. نمایشگاه‌های

■ **نمایشگاه کتاب تهران فرصتی است تا ناشران کتاب‌های خود را در آن عرضه کنند. به نظر شما این نمایشگاه می‌تواند نقیصه موجود در حوزه توزیع را برطرف کند؟**

در اصل قرار نیست نمایشگاه کتاب تهران شبکه توزیع کتاب باشد و در واقع تبدیل شدن نمایشگاه به یک فروشگاه بزرگ کتاب به دلیل محدود بودن شبکه توزیع کتاب در کشور است. اگر شبکه توزیع درستی در حوزه کتاب وجود داشته باشد و علاقه‌مندان به کتاب در سراسر کشور بتوانند به راحتی آثار مورد علاقه خود را پیدا کنند، نیازی نیست که نمایشگاه‌ها از جنبه نمایشگاهی به حالت فروشگاه‌های تبدیل شود. البته این موضوع به آن معنا نیست که نمایشگاه کتاب اتفاق نامبارکی است و اتفاقاً تا وقتی که شبکه توزیع ما ناکارآمد است، نمایشگاه یک راه‌حل موقت به شمار می‌آید.

■ **نمونه‌های جهانی نمایشگاه‌های بین‌المللی چگونه هستند؟**
در دنیا نمایشگاه‌های کتاب دو دسته‌اند؛ نخست نمایشگاه‌هایی که جنبه تخصصی دارند و هدف آنها ارتباط اهالی صنعت نشر مانند نویسندگان، مترجمان، تصویرگران، ناشران و موزعان با یکدیگر است. در این چرخه تعاملی بحث خرید و فروش رایج، عقد قرارداد برای عرضه و توزیع و مباحث مختلفی از این دست پیگیری می‌شود. دسته دیگر نمایشگاه‌ها، آنهایی هستند که نمایشگاه را عام‌تر می‌بینند، عموم مردم از آنها بازدید می‌کنند و در نهایت در دو روز آخر، مردم می‌توانند کتاب‌ها را خریداری کنند. نمایشگاه‌ها از این دو دسته یک قدم فراتر رفته و در واقع جنبه نمایشگاهی آن کم‌رنگ و محدودتر شده است. نمایشگاه تهران بیشتر به یک فروشگاه بزرگ کتاب تبدیل شده و فرصتی است تا ناشران برای تأمین نقدینگی و فروش بیشتر کتاب‌هایشان از آن استفاده کنند. این موضوع اتفاق بدی نیست و امیدوارم به مرور زمان، شبکه توزیع کتاب در کشور آتقدیر قوی شود که نمایشگاه به سمت و سوی وظایف تخصصی خود برگردد. موضوع اینجاست که ما هنوز فضایی نداریم که اهل نشر بتوانند از طریق تعامل با یکدیگر، اطلاعات جدید کسب کرده و کپی‌رایت خرید و فروش کنند؛ با وجود همه ظرفیتی که در صنعت نشر کشور وجود دارد، به دلیل از دست دادن کارکردهای

دانش ایران شناسی در جهان معاصر بررسی شد

ایران شناسی باید در ایران علمی دنبال شود

دکتر زهره زرشناس، استاد ایران شناسی نیز با ارائه تعریفی از ایران شناسی بیان کرد: این دانش مجموعه‌ای از مطالعات علمی و منظم درباره ایران، فرهنگ، تمدن و زبان‌های ایران در دوره‌های مختلف تاریخی است. این علم پیش از این زیر مجموعه‌ای از خاورشناسی بود که از آن با عنوان مطالعات ایران یا ایران پژوهی نیز یاد می‌شود. واژه ایران شناسی برای نخستین بار در کتاب «شهریاران گمنام» در آغاز سده چهاردهم خورشیدی استفاده شد.

وی گفت: چنین پژوهش‌هایی نیازمند متخصصانی در حوزه‌های فرهنگ، تمدن و زبان‌های ایرانی است که بتوانند جغرافیا، تاریخ، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی و بسیاری دیگر از حوزه‌ها را با یکدیگر پیوند دهند. امروز که در دانشگاه‌های معتبر ایران رشته ایران شناسی تدریس می‌شود، زمان آن است که این علم با عنوان دانش ایران شناسی خوانده شود و به مثابه پاسخی تاریخی به نیازی علمی به‌شمار آید. حضور در عرصه جهانی و تجربه‌های علمی به ما آموخته که باید باغ و بوستان را خودمان پرورش دهیم به جای اینکه دیگران برایمان گل بیاورند. دکتر طهمورث ساجدی نیز در این نشست با اشاره به اینکه ایران شناسی امروز و پس از انقلاب بیشتر جنبه جامعه‌شناسی داشته، بیان کرد: ما در حوزه ایران شناسی به عنوان مبتدی کار می‌کنیم و نیازمند افرادی هستیم که در حوزه دیگر دانش‌ها و زبان‌ها به‌ویژه لاتین، یونانی،

انگلیسی، فرانسه، آلمانی آگاه باشند تا بتوانیم نگاهی علمی و روشمند به ایران شناسی داشته باشیم.

این استاد زبان و ادبیات فرانسه معتقد است که ایران شناسی در دنیای امروز باید از سوی ایرانیان علاقه‌مند که جنبه علمی آن را هم در نظر می‌گیرند دنبال شود و آینده این حوزه به گونه‌ای شده که تاریخ، فرهنگ مردم و سکه‌شناسی را زیر سلطه دارد. همه این دانش‌ها ذیل عنوان ایران شناسی به کار می‌روند، هر چند هر یک اهمیت خاص خود را دارند.

به گفته او آینده ایران شناسی بر پایه نهادهایی چون بنیاد ایران شناسی می‌تواند شکوفا شود که این بنیاد باید با سیاست خاصی این فعالیت‌ها را دنبال کند.

دکتر فتح‌الله مجتبابی در نشست «دانش ایران شناسی در جهان معاصر» با بیان پیشینه‌ای از ورود آریایی‌ها به سرزمینی که بعدها ایران خوانده شد، گفت: گروهی از آریایی‌ها از تنگه خیبر به هند رفتند و گروهی دیگر از دو سوی دریای مازندران وارد ایران شدند. پیش از آمدن اقوام آریایی به ایران در اواخر هزاره سوم، گروهی از بومیان در این سرزمین زندگی می‌کردند که شهرنشین و از آریایی‌ها پیشرفته‌تر بودند، همین امر باعث شد تا ورود آریایی‌ها به این منطقه بدون مواجهه خاصی صورت بگیرد.

وی در ادامه گفت: با ورود آریایی‌ها به ایران، زبان این قوم بر زبان و فرهنگ بومیان غلبه پیدا می‌کند و فرهنگ تازه، ترکیبی از فرهنگ بومیان و فرهنگ آریایی‌ها محسوب می‌شود اما زبان بومیان ایران از میان می‌رود. در هند این مواجهه به گونه‌ای دیگر رخ داد و زبان مردم بومی آن باقی ماند که با نام در اویدی همچنان رواج دارد.

عضو پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی افزود: نخستین بار کلمه ایران در اوستا دیده می‌شود و نام ایران ویج، ایران و آریایی از این پس در کتیبه‌ها و سنگ‌نوشته‌های هخامنشی بسیار تکرار می‌شود. این سرزمین از چهار سو مورد هجوم و حمله قرار داشت و در شاهنامه به این مساله اشاره‌های بسیاری شده است. به ویژه تورانیان و تازیان که نماینده آنها در شاهنامه افراسیاب و ضحاک هستند. با تمامی این توصیفات تنها

سه ملت هند، چین و ایران از گذشته تا کنون هویت مشخصی داشتند و دستخوش تغییرات چندانی نشدند. به همین دلیل دانش ایران شناسی از اهمیت ویژه‌ای در این میان برخوردار است.

وی اعتقاد دارد که ایران شناسان به دو دسته داخلی و خارجی تقسیم می‌شوند؛ ایران شناسان غربی با استفاده از نگرش علمی و پژوهش‌های دقیق به شناخت ایران می‌پردازند در حالی که ایران شناسان داخلی به دلیل علاقه و تعصبی که به سرزمین‌شان دارند، پیوند عاطفی با این علم برقرار کرده‌اند که برای شناخت صحیح از این دانش باید آرا و نظریه‌های هر دو گروه را با یکدیگر ترکیب کرد.

■ به نظر شما کتابفروشان به عنوان آخرین حلقه زنجیره صنعت نشر چقدر در توزیع و ارائه مناسب کتاب نقش دارند؟

باید گفت که کتابفروشان نیز در این شبکه توزیع معیوب کشور گرفتار هستند. به نظر من یکی از دلایل ناموفق بودن کتابفروشان نداشتن فضای کافی است. کتابفروشی از مشاغلی است که تا وقتی فضای کافی و ویت‌ترین مناسب در اختیار نداشته باشد، نمی‌تواند با مخاطب خود ارتباط برقرار کند. دیگر آنکه زیرساخت فرهنگی کشور دچار مشکلاتی است و عطش مردم نسبت به کتاب با ارائه راهکارهای مناسب، به درستی سیراب نمی‌شود. صنعت نشر کشور به دلیل میزان اندک کتابخوانی در ایران و پایین بودن نرخ مطالعه بازده کمتری دارد.

همچنین بخشی از مشکلات این گروه به شرکت‌های پخش بازمی‌گردد. اغلب پخش‌کنندگان شیوه کار سنتی دارند و هنوز هم بازار یاب‌ها با موتورسیکلت به کتابفروشی‌ها مراجعه می‌کنند. در شهرستان‌ها این موضوع حتی کمتر هم اتفاق می‌افتد و ناشران کار سختی پیش رو دارند، به همین دلیل سفارش‌ها اغلب با مشاهده فهرست کتاب‌ها و نام نویسندگان و مترجمان توسط کتابفروش دریافت می‌شود، در حالی که یک موزع خوب و قوی باید وب‌سایت مرکزی طراحی کرده و با ارائه خلاصه‌ای از کتاب با کتابفروشی‌های سراسر کشور ارتباط برقرار کند.

■ راهکار شما برای برون رفت از این وضعیت چیست؟

به نظر من باید از موسسات پخش کتاب حمایت شود. نمایشگاه کتاب از سویی به نفع مردم و از سوی دیگر به ضرر توزیع‌کنندگان کتاب است. ما با برپایی نمایشگاه، چندین میلیارد تومان پولی را که مردم در طول سال برای خرید کتاب کنار می‌گذارند به صورت یکجا هزینه می‌کنیم تا خریداران به صورت مستقیم کتاب‌هایشان را از ناشران خریداری کنند. این موضوع موجب تضعیف شبکه پخش می‌شود. در این میان دولت می‌تواند به شکل گرفتن شبکه پخش قوی و کارآمد، با اعطای تسهیلاتی مانند وام کمک کند. فکر می‌کنم در این صورت نمایشگاه به سمت تخصصی شدن حرکت می‌کند و در یک برنامه چهار یا پنج ساله به سمتی می‌رود که از حالت فروشگاه‌های خارج شده و به صورت تخصصی برگزار شود. در مقابل شبکه‌های پخش نیز به جایگاه واقعی خود بازمی‌گردند.

■ بعضی از موزعان کتاب از عدم اختصاص فضای کافی به این گروه در نمایشگاه کتاب انتقاد داشتند. به نظر شما، آنها باید در نمایشگاه حضور داشته باشند؟

همانطور که می‌دانید موسسات توزیع و پخش کتاب به صورت مستقل وجود ندارند و اغلب آنها ناشرانی هستند که در ابتدا کتاب‌های خود را توزیع می‌کردند و به مرور کارشان را گسترش دادند. در این میان شکل و ساختار این نمایشگاه مبتنی بر ارتباط مستقیم ناشر و مصرف‌کنندگان است. ما نمایشگاه را ایجاد کرده‌ایم تا واسطه‌ها را بین برون‌د، اما اگر پخش‌کنندگان به نمایشگاه بیایند، کار کرد خود را از دست می‌دهند. به یاد داشته باشیم که نمایشگاه کتاب تهران یک نمایشگاه تخصصی نیست که ناشر و موزع در آن با یکدیگر ارتباط داشته باشند، بلکه فرصتی برای تعامل ناشر و مصرف‌کننده است.

■ به نظر شما این گروه باید چه اقداماتی برای بهبود وضعیت شبکه پخش و توزیع کتاب انجام دهد؟

زمانی گفته می‌شد که در صنعت نشر کشور مانع‌دینگی وجود ندارد، اما اکنون در بخش آموزشی و دانشگاهی و برخی از ناشران کودک و نوجوان نقدینگی خوبی وجود دارد. این گروه می‌توانند به صورت مستقیم وارد کار شوند و با سرمایه‌گذاری برای راه‌اندازی سیستم مدرن و امروزی پخش کتاب، تحولی نوین در آن به وجود آورند. در کنار آن دولت هم می‌تواند مجوزها و تسهیلات لازم را فراهم کند، در این صورت همانگونه که توزیع مطبوعات در کشور شرایط خوب و مناسبی دارد، می‌توان توزیع کتاب را نیز ساماندهی کرد. در اقتصاد نشر، صنعت نمایشگاهی نقش بسیار مهمی دارد اما اکنون وظیفه کشیدن بار توزیع کتاب بر عهده این صنعت است. در حالی که این وظیفه صنعت نشر است. باید به توزیع‌کننده کمک کنیم تا به جایگاه واقعی خود بازگرد.

در روز گذشته اتفاق افتاد؛

پیشتازی مهمان ویژه نمایشگاه در بخش بین الملل

مطبوعات مهاجرت این ظرفیت را دارا هستند که ارتباطات
بین فرهنگی مهاجران افغان و مردم ایران را تقویت کنند
و در این راه با ایجاد تعامل بین فرهنگی، منجر به کاهش
حساسیت‌های فرهنگی شوند

می‌دهند و پس از غروب آفتاب با والدین این کودکان به صحبت
می‌نشینند.

وی اظهار داشت: در سوئد فکر می‌کردم مخاطبان من بچه‌های سراسر
جهان هستند زیرا سوئد مقرر مهاجران دنیاست.

این نویسنده کتاب کودک در خصوص علاقه ایرانیان مقیم سوئد به
آموختن زبان فارسی گفت: خانمی در سوئد به من گفت که ۱۵ کلاس
فارسی آموزی در سوئد دارد. جالب است بدانید که در حال حاضر در
سوئد کودکانی که پدر یا مادرشان ایرانی هستند، سوئدی محسوب
می‌شوند، ولی به دلیل تعارض‌های موجود در جامعه سوئد، کودکان و
جوانان بازگشتی به گذشته دارند و به صورت شگفت‌انگیزی می‌خواهند
ایران را بشناسند و میل به هویت شناسی در میان ایرانیان تب‌وتاب
بیشتری دارد.

■ **حل مشکلات جامعه با نهادینه شدن فرهنگ دینی**
مقام معظم رهبری سال ۹۳ را «سال اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و
مدیریت جهادی» نامگذاری کرد. سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی با
توجه به اهمیت این نامگذاری، دیروز نشست تخصصی تبیین شعار سال
در عرصه فرهنگ بین‌الملل را در نمایشگاه برگزار کرد.

در ابتدای این نشست سعید الفتی، مشاور وزیر ارشاد در امور ایثارگران
بیان کرد که اگر بتوانیم فرهنگ دینی مان را در جامعه نهادینه کنیم،
می‌توانیم برای اقتصاد مقاومتی آماده شویم و مشکلات سیاسی و
اجتماعی مازمانی حل می‌شود که ما باورها و فرهنگ خودمان را تقویت
کنیم.

وی ادامه داد: باید با تلاش، عزم ملی مردم را نهادینه کنیم و مدیران، با
مدیریت جهادی مشکلات مردم را حل کنند.

احمد اسفندیاری، معاون روابط بین‌الملل سازمان بسیج مستضعفین
نیز اخلاص، ایثار و از خودگذشتگی، خستگی‌ناپذیری، عدم دل‌بستگی
به دنیا، وحدت در گفتار و رفتار و ساده‌زیستی را از شاخصه‌های روحیه
جهادی دانست.

وی افزود: یک مدیر جهادی در عرصه فرهنگ باید در صدر رفع موانع
موجود نظیر تهاجم فرهنگی باشد و در عرصه بین‌الملل فعالیت‌هایش را
جهادی تر و منسجم‌تر انجام دهد.

از دیگر برنامه‌های بخش بین‌الملل در روز گذشته می‌توان به نشست
بررسی ادبیات روسیه با حضور ماکسیم آم‌لین و گئورگی یف،
نویسندگان روس و نشست استان شناسی قم با حضور مسئولان این
استان اشاره کرد.

نمی‌توانیم از انزوای جهانی در حوزه علم بیرون بیاوریم.
فاضلی به پیامدهای این اتفاق اشاره کرد و گفت: وقتی نتوانیم اندیشه
و کتاب‌مان را ترجمه کنیم، از گفتگوی انتقادی بازمی‌مانیم و اقتصاد
نشر ضعیف می‌شود زیرا کتاب‌هایمان مخاطب جهانی ندارد و از آنجایی
که به زبان بین‌المللی نمی‌نویسیم، ناشناخته و مصرف‌کننده می‌مانیم.
استاد دانشگاه علامه طباطبایی بیان کرد که مساله ترجمه فقط یک
مساله علمی نیست، بلکه مساله‌ای فرهنگی است. پس اگر ما دوست
داریم اقتصادمان رونق یابد، جامعه متحول شود و فرهنگ سامان پیدا
کند، باید شروع به آموختن زبان انگلیسی کنیم و در نوشتن به زبان
انگلیسی تسلط داشته باشیم.

■ **بزرگنمایی کتاب دیجیتال**
پرستو قلمچی در نشست «گرایش‌های نو در صنعت نشر جهان» به ارائه
چکیده‌ای از اولین دوره بین‌المللی مدیریت نشر پرداخت.
قلمچی گفت: ناشران سراسر دنیا دغدغه‌هایی دارند که از آن جمله
می‌توان به ورود کتاب دیجیتال به بازار و منسوخ شدن کتاب چاپی اشاره
کرد ولی این اتفاق نمی‌افتد، زیرا درباره کتاب‌های دیجیتال بزرگنمایی
شده است.

وی تصریح کرد: استفاده از کتاب‌های دیجیتال از سال ۲۰۱۲ در آمریکا
رشد بسیار زیادی داشته است، اما این مشکل در دیگر کشورها حتی
آلمان که بیشترین سرانه کتابخوانی را دارد، اتفاق نیفتاده است، پس
دلیلی بر حذف کتاب کاغذی وجود ندارد.

قلمچی تأکید کرد که در کشور ما درصد زیادی از جمعیت، جوان
هستند که نزدیک به ۱۱ میلیون نفر آنها تحصیلات عالی دارند. در کنار
این موضوع، منابع انسانی نیز رشد داشته‌اند. این جمعیت به امکانات
دیجیتال دسترسی دارند. در نتیجه ناشران می‌توانند به بحث انتشارات
دیجیتال فکر کنند، چون مخاطب آن در ایران وجود دارد.

■ **گردشی در کتابخانه ملی سوئد**
محمد رضا یوسفی، نویسنده حوزه کودکان که چندی پیش به کتابخانه
ملی سوئد دعوت شده بود، در بخش بین‌الملل نمایشگاه، تجارب خود را
از این سفر یادگیران در میان گذاشت.

یوسفی بیان کرد: کتابخانه ملی سوئد هر دو سال یک بار چهار نویسنده
و تصویرگر حوزه کودک و نوجوان را از سراسر جهان دعوت می‌کند و
این نویسندگان در طول روز با حضور در اماکن مختلفی نظیر مدارس
و کتابخانه‌ها برای کودکان قصه می‌خوانند و به پرسش‌های آنها پاسخ

بیست و هفتمین نمایشگاه کتاب تهران، دیروز در بخش بین‌الملل
برنامه‌های متنوع و گسترده‌ای را در دل رفت‌وآمدهای افرادی از سراسر
دنیا برپا کرد که برخی از این برنامه‌ها مورد استقبال بی‌نظیر حاضران
در نمایشگاه قرار گرفت. امسال در این بخش، حضور فعال افغان‌ها که
مهمان ویژه نمایشگاه هستند، چینی‌ها، روس‌ها، آلمانی‌ها، ترک‌ها،
عرب‌ها و مردم کشورهای دیگری از سراسر نقاط جهان چشمگیر است.
روز گذشته افغان‌ها و روس‌ها به طور خاص به برگزاری برنامه‌های
ویژه‌ای اقدام کردند که گزارش آن را در ادامه می‌خوانید.

■ **مهاجران افغان مطبوعات‌شان را بررسی کردند**
در نشست «بررسی مطبوعات مهاجران افغانستان» که به همت رایزن
فرهنگی جمهوری اسلامی افغانستان در ایران، خانه ادبیات افغانستان،
انجمن دُرّی و موسسه نشر عرفان برگزار شد، وضعیت مطبوعات
مهاجران افغانستان در ایران بررسی و به تاریخچه این نشریات پرداخته
شد.

در این نشست ابوطالب مظفری، مهدی جعفری خانقاه و یوسف احمدی
سخنرانی کردند و به چالش‌ها و بایدها و نبایدهای مطبوعات مهاجران
پرداختند. در این نشست عنوان شد که نشریات مهاجران از لحاظ کمی
قابل توجه بوده و تاکنون بالغ بر سیصد عنوان نشریه چاپ شده است، اما
متأسفانه این نشریات به دلایل مختلف از لحاظ محتوایی نتوانسته‌اند
چنان که باید دغدغه‌های مهاجران افغان را انعکاس بدهند.
باین همه شرکت کنندگان تأکید داشتند مطبوعات مهاجرت این
ظرفیت را دارا هستند که ارتباطات بین فرهنگی مهاجران افغان و مردم
ایران را تقویت کنند و در این راه با ایجاد تعامل بین فرهنگی، منجر به
کاهش حساسیت‌های فرهنگی شوند.

■ **نتوانسته‌ایم زبان جهانی را بشناسیم**
نعمت‌الله فاضلی، استاد دانشگاه علامه طباطبایی در نشست
«ضرورت‌های ترجمه متون فارسی به زبان‌های دیگر» میزان مبادلات
آکادمیک ایران را بسیار کم و با افغانستان برابر دانست و گفت: این
مبادلات باید دوسویه باشد.

وی تصریح کرد: در حوزه دانشگاه‌ها به ویژه در حوزه علوم انسانی
نتوانسته‌ایم زبان جهان را بشناسیم. برای موفقیت در این راه باید با
چشم‌انداز و رویکرد تازه‌ای به زبان بی‌دازیم و در آموزش زبان انگلیسی
بازاندیشی جدی صورت بگیرد؛ در غیر این صورت هر چه به لحاظ کمی
و کیفی دانشگاه‌ها را گسترش دهیم و کتاب منتشر کنیم، باز هم

یوسفعلی میرشکاک در غرفه سوره مهر:

«آه با شین» صدسال‌تنهایی ایرانی است

جلسه معرفی و بررسی کتاب «آه با شین» با حضور یوسفعلی میرشکاک، شاعر و طنزپرداز و محمد کاظم مزینانی، نویسنده رمان کتاب روز سه‌شنبه (۱۶ اردیبهشت) در غرفه سوره مهر برگزار شد.

مزینانی، نویسنده رمان «شاه بی‌شین»، درباره کتاب جدیدش گفت: «آه با شین»، تکنیکی‌ترین اثر من است که قصدم از نوشتن این کار درگیر کردن مخاطب با جادوی داستان است.

وی افزود: داستان این کتاب در سال ۱۳۱۰ اتفاق می‌افتد؛ دو زاویه دید دوم شخص و دانای کل، ماجرای کتاب، بدون جانبداری و قضاوت پیش می‌رود.

مزینانی افزود: هدفم در این کتاب، خلق روایتی جادویی در فضایی ایرانی است و از همین‌رو قصد انتخاب سبک برای این کتاب را ندارم.

این نویسنده عنوان کرد: قصد تحریف دوره‌های تاریخی را هم ندارم و به عقیده من، نویسنده فقط می‌تواند تاریخ را تصویر کند، نه تحریف. من هم در کتاب «آه با شین»، شخصیتی را تحریف نکردم، بلکه فقط به درون کاوی او پرداختم.

مزینانی در مورد شخصیت شازده در این کتاب گفت: این شخصیت کاملاً زائیده ذهن من است و شناسنامه ندارد، بلکه فقط عادت‌هایی دارد که با تحقیق و پژوهش به آنها رسیدم.

وی نثر «آه با شین» را پسر از بازی‌های زبانی دانست و افزود: زبان این کتاب برگرفته از سه نوع گویش دامغانی، جنوبی و تهرانی است که با کرشمه‌های زبان فارسی تلفیق شده، اما به راحتی خواننده می‌شود و مخاطب در فهم واژگان به مشکلی بر نمی‌خورد.

نویسنده «شاه بی‌شین» به برچسب‌هایی که به نویسندگان زده می‌شود اشاره کرد و گفت: درست نیست یک نویسنده را انقلابی بنامیم؛ نویسنده، نویسنده است و در هر حوزه‌ای می‌تواند وارد شود، پس نباید به او برچسب بز نیم.

در ادامه این نشست، یوسفعلی میرشکاک، کتاب «آه با شین» را «صدسال‌تنهایی» ایرانی خواند و گفت: معتقدم با خلأ قیت محمد کاظم مزینانی به این موفقیت رسیده‌ایم که رئالیسم جادویی ایرانی بسازیم.

وی افزود: تاکنون نویسندگان بسیاری سعی در بومی کردن شگرد رئالیسم جادویی داشته‌اند اما هیچ‌کدام موفق نشدند. «آه با شین»، یک شروع خوب در این زمینه است که می‌تواند توسط بسیاری از نویسندگان ادامه پیدا کند.

میرشکاک عنوان کرد: یک اثر خوب باید پیکره و فرم مانا داشته باشد و نیز محتوای درستی را القا کند که «آه با شین»، هم از ساختمان محکمی برخوردار است و هم اجزای یکپارچه و هماهنگی دارد.

این منتقد گفت: با «شاه بی‌شین» امیدوار شدم که نویسندگی جدید داریم و با «آه با شین»، مطمئن شدم که این نویسنده چیزی برای اضافه کردن به ادبیات در آستین دارد.

وی بیان کرد: زمان، سرگرمی نیست و زمان نویسنده قرار نیست مخاطب را سرگرم کند، بلکه باید قدمی در جهت رشد انسان و جامعه بردارد و در صدد افزودن به داشته‌های فرهنگی یک ملت باشد.

سردار نقدی در رونمایی ۴ کتاب شهدای شاخص سال:

ادبیات دفاع مقدس یعنی عشق به پروردگار

و یکی از رهبران آنها بدانیم که فریاد زد، سیلی خورد، زندانی شد و در نهایت به شهادت رسید.

همچنین اعظم حمزه‌ای در مورد کتاب «بوی پدر» بیان کرد: شهید امیر مهرداد یکی از شهدای شاخص سال ۹۲ است که با توجه به دستاوردهای علمی ایشان، تصمیم به معرفی زندگی علمی این شهید بزرگوار گرفتیم.

وی هدف اصلی از چاپ این کتاب را آشنایی مقدماتی دانشجویان با زندگی علمی و دستاوردهای شهید مهرداد اعلام کرد و گفت: کتاب «بوی پدر» در قالب مستند داستانی است. به دلیل در دسترس نبودن خاطرات ایشان، از نزدیکان این شهید اطلاعاتی را جمع‌آوری کردیم و تصمیم گرفتیم از زبان دخترشان، داستان را روایت کنیم.

سردار محمدرضا نقدی نیز در خصوص ادبیات دفاع مقدس گفت: در دنیا رمان‌های عشقی، پر فروش‌ترین کتاب‌ها هستند، اما در ایران که قله و سرآمد انسانیت و فضیلت‌هاست، کتاب‌هایی فروش می‌رود که موضوعشان عشق‌بازی با پروردگار است؛ اصلاً ادبیات دفاع مقدس یعنی عشق به پروردگار.

وی نویسندگان دفاع مقدس را برنده خواند و گفت: پر فروش شدن کتاب‌های دفاع مقدس از یک سو و نزدیک شدن به زندگی شهدا و ارتباط معنوی برقرار کردن از سوی دیگر، جنبه‌های برنده بودن نویسندگان ادبیات مقاومت است.

رئیس سازمان بسیج مستضعفین بیان کرد: می‌توانیم شهید طاهره هاشمی را یک الگوی خوب برای دختران ایران، شهید عبدالحمید دیالمه را الگویی سالم برای جوانان عدالت‌خواه و پیش‌تاز، شهید طیب حاج‌رضایی را الگویی جوانمرد برای اصناف و بازاریان و شهید امیر مهرداد را الگویی مناسب برای دانشجویان و اهالی علم ایران بدانیم.

۴ کتاب شهدای شاخص سال، با حضور سردار محمدرضا نقدی، رئیس سازمان بسیج مستضعفین روز سه‌شنبه (۱۶ اردیبهشت) در سرای اهل قلم، معرفی و رونمایی شد. «بوی باروت، عطر نارنج»، زندگی شهید سیده طاهره هاشمی، نوشته مریم مقبلی، «حزب دیالمه»، مجاهدت‌های شهید عبدالحمید دیالمه، اثر رحیم مخدومی، «رخصت بده پهلون»، رشادت‌ها و شهادت طیب حاج‌رضایی، نوشته محمد مهدی محمدی سرشت و «بوی پدر»، زندگینامه شهید امیر مهرداد، اثر اعظم حمزه‌ای عناوین این ۴ کتاب هستند که در انتشارات فاتحان به چاپ رسیده‌است.

در ابتدای نشست مریم مقبلی درباره کتاب «بوی باروت، عطر نارنج» گفت: پیش از این، سه کتاب «دختری به نام طه»، «ستاره شمال» و «عروس آسمان» به صورت خاطره از زندگی این شهید چاپ شده، اما کتاب من با متدها و شیوه‌های داستان‌نویسی مدرن نوشته شده است.

وی ادامه داد: در این کتاب سعی کردم با سبکی جدید در روایت

و با چند زاویه دید، سال ۶۰ را با زمان فعلی گره بزنم تا با برداشتن یک قدم متفاوت در زمینه داستان دفاع مقدس، زمینه را برای جذب بیشتر جوانان به حوزه ادبیات مقاومت، فراهم کنم.

محمد مهدی محمدی سرشت نیز در مورد کتاب «رخصت بده پهلون» گفت: این کتاب، بیانگر پهلوانی‌های طیب حاج‌رضایی است که یکی از محرکان اصلی قیام ۱۵ خرداد سال ۱۳۴۲ بود و در یازدهم آبان همان سال به شهادت رسید. سپس رحیم مخدومی در مورد کتاب «حزب دیالمه» عنوان کرد: شخصیت دیالمه را می‌توان نماینده قشر دانشجو

▶ باطل کردن تمیر نمایشگاه از سوی رئیس دفتر مقام معظم رهبری

گزارش تصویری

▲ دیدار مشاور امور زنان رئیس جمهور با رئیس نمایشگاه

▲ حضور همزمان
رئیس دفتر مقام
معظم رهبری و وزیر
دادگستری
در نمایشگاه

◀ دیدار رئیس سازمان
بهزیستی کشور
و معاون فرهنگی
اجرای نمایشگاه

◀ عاشقانه های کتاب را هر کجای می توان دید

پاسخگویی به سوالات دینی و مذهبی بازدیدکنندگان

حضور آیت الله خاتمی، امام جمعه موقت تهران در نمایشگاه

حضور انبوه مردم در
بخش‌های مختلف
نمایشگاه

حضور آیت الله
ری شهری در نمایشگاه

نیروهای پر تلاش حراست نمایشگاه
که در بخش‌های مختلف حضور دارند

در نشست تخصصی سرای اهل قلم کودک و نوجوان عنوان شد

رفتار حرفه‌ای؛ لازمه حضور در بازارهای جهانی

آژانس‌های ادبی حرفه‌ای است؛ آژانس‌هاییکه تعدادشان در ایران بسیار کم است.

شاه‌آبادی، مدیرمسئول انتشارات الهدی نیز در سخنانی، مهم‌ترین بحث در حوزه توزیع کتاب‌های کودک و نوجوان را دوری ناشران از بحث تجارت دانست و افزود: ناشران ما باید تاجرانی ماهر، توانا و قدر باشند که نسبت به عرصه‌های بین‌المللی شناخت کافی دارند. آنها باید به دنبال اعتبار و فروش بیشتر کتاب‌هایشان در جهان باشند و بازاریابی و بازاریابی را به صورت همزمان انجام دهند تا در کار خود موفق شوند.

وی در ادامه با ارائه تعریفی از بازاریابی در حوزه کتاب

گفت: بازاریابی یعنی نیازی را که وجود ندارد، در میان مخاطبان خود به وجود آوریم؛ کاری که ناشران آموزشی به خوبی انجام داده‌اند و بازار گسترده‌ای برای خود فراهم کرده‌اند. ناشران ما باید در حوزه داخلی و خارجی این کار را انجام دهند زیرا تمایل به مطالعه کتاب‌های ایرانی از سال‌ها پیش در میان مردم کشورهای خارجی ایجاد شده است.

شاه‌آبادی افزود: متأسفانه برخی رفتارهای غیرحرفه‌ای در طول سال‌ها موجب شده است که مشتریان و مخاطبان بین‌المللی ما کاهش پیدا کنند و موفقیت زیادی در این زمینه نداشته باشیم. این در حالی است که برای ورود به بازارهای جهانی نیازمند رفتاری حرفه‌ای هستیم، یعنی باید قوانین تجارت جهانی را بشناسیم و بر این اساس، فعالیت‌ها و کارهای خود را برنامه‌ریزی کنیم. فعالیت‌های پراکنده اگرچه موجب شده‌اند که رایت برخی از کتاب‌هایمان را بفروشیم، اما بازار کتاب ما را خراب کرده و چهره بدی از ناشران ایرانی به نمایش گذاشته است.

راهکارهای حضور مثبت و اثرگذار ناشران کودک و نوجوان در بازار بین‌المللی و چگونگی تقویت فعالیت ناشران داخلی در عرصه‌های جهانی، در نشست تخصصی «کتاب کودک ایران و بازار جهانی نشر» با حضور سحر ترهنده، داور جایزه هانس کریستین آندرسن و حمیدرضا شاه‌آبادی، مدیرمسئول انتشارات «الهدی» بررسی شد. سرای اهل قلم سالن کودکان و نوجوانان صبح روز گذشته (سه‌شنبه ۱۶ اردیبهشت) میزبان این نشست بود. ترهنده در این نشست با بیان اینکه بحث حضور بین‌المللی ناشران کودک و نوجوان را از دو زاویه می‌توان بررسی کرد، گفت: حضور ناشران ایرانی در جویز بین‌المللی و راه‌اندازی بازار فروش کتاب‌های کودک

و نوجوان از جمله راهکارهایی است که کتاب‌های ایرانی می‌توانند از طریق آنها به بازار جهانی راه پیدا کنند. در این میان حضور در بازار نشر و فروش مهم‌تر از سایر حوزه‌ها محسوب می‌شود. البته در سال‌های اخیر حق انتشار تعدادی از کتاب‌های کودک و نوجوان خود را فروختیم، ولی تعداد آنها واقعا کم است.

وی ادامه داد: برای حضور در بازارهای جهانی، سیستم نشر کتاب و شیوه برخورد ما مساله‌ای جدی و اثرگذار است. یادمان باشد که برای ورود به بازارهای بین‌المللی باید قوانین کار را بشناسیم و آنها را رعایت کنیم. جدی گرفتن قانون کپی‌رایت و رعایت قوانین بین‌المللی ضرورتی است که معمولاً یکسویه می‌ماند و از سوی ایرانیان رعایت نمی‌شود.

ترهنده همچنین گفت: موضوع مهم دیگر، سلیقه‌شناسی و بازاریابی قبل از حضور در بازارهای جهانی است. باید بدانیم که مردم کشور فرانسه چه نوع ادبیاتی را می‌پسندند یا کدام کشورها نیازمند ادبیات فانتزی هستند. پیدا کردن این سلیقه‌ها نیازمند فعالیت مستمر و گسترده بخش بازاریابی و

ناشران ما باید تاجرانی ماهر، توانا و قدر باشند که نسبت به عرصه‌های بین‌المللی شناخت کافی دارند. آنها باید به دنبال اعتبار و فروش بیشتر کتاب‌هایشان در جهان باشند

نگاهی به فعالیت‌های انجمن ناشران کودک و نوجوان در نمایشگاه

تامین غذای معنوی برای کودکان

سالن کودک و نوجوان بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران سالن شاد و رنگارنگی است؛ هر گوشه‌اش را بکاوی صدای موسیقی به گوش می‌رسد و آوازی که در فضا پخش می‌شود. اینجا پر از بچه‌های قد و نیم‌قد است که آمده‌اند کتاب بخرند. در گوشه‌ای از سالن، مادر و پدرها، بچه‌ها را آورده‌اند به غرفه‌ای که در آن صورت بچه‌ها نقاشی می‌شود. جایی دیگر بچه‌ها در حال بازی و جنب‌وجوش هستند و در کنار همه اینها، والدینی هستند که آمده‌اند تا غذای معنوی برای کودک‌شان تهیه کنند. آنها آمده‌اند تا فرزندان‌شان را با یار مهربان آشنا کنند. زیر چادرهای صورتی نمایشگاه، غرفه‌های رنگارنگی قرار دارد که محل عرضه کتاب‌های کودک و نوجوان است. این بخش در فضایی بیش از شش هزار متر در ضلع شمال شرقی مصلا امام خمینی (ره) واقع شده است. در هر بخش این سالن چیزی برای سرگرمی بچه‌ها فراهم شده؛ از نقاشی و بازی‌های آموزشی گرفته تا تئاتر، همگی از برنامه‌های بخش جنبی کودک و نوجوان نمایشگاه امسال محسوب می‌شوند. امسال مدیریت این بخش در چهار سالن با حضور ۳۰۰ ناشر کودک و نوجوان، به انجمن ناشران کودک و نوجوان سپرده شده است.

به گفته عبدالعظیم فریدون، رئیس هیات مدیره انجمن ناشران کودک و نوجوان و مسئول کمیته ناشران این حوزه، کمترین مترآژ ارائه‌شده در این بخش ۷ متر مربع و بیشترین مترآژ نیز ۵۵۰ متر مربع است و در کل، چهار ناشر مترآژ بیش از ۱۰۰ متر در این بخش دریافت کرده‌اند.

به اعتقاد او، مصلی محل مناسبی برای برگزاری نمایشگاه کتاب نیست و سالن کودک، باید مختصات و ویژگی‌های خاص خود را داشته باشد، در حالی که این سالن هیچ فرقی با سالن دانشگاهی ندارد. او می‌گوید، باید تسهیلات ویژه‌ای برای این بخش در نظر گرفته شود، چرا که محل رفت و آمد کودکان است.

او در عین حال مشکلات وزارت ارشاد را در برپایی سالن کودکان و نوجوانان در این محل قابل درک می‌داند و تأکید می‌کند که با امکانات فعلی باید ساخت.

یکی از تغییرات بخش کودک و نوجوان در نمایشگاه کتاب امسال، در نظر گرفتن سرای اهل قلم کودک در این بخش است که سال‌های پیش در محلی غیر از سالن کودک برگزار می‌شد. به گفته فریدون، در طول برگزاری نمایشگاه بیست و هفتم، بیش از ۴۰ نشست با موضوع ادبیات و تصویرگری کتاب کودک و نوجوان در این سالن برگزار می‌شود. همچنین برپایی نشست‌های امسال با مشارکت نهادهای مدنی صورت می‌گیرد. از جمله، انجمن فرهنگی ناشران و انجمن تصویرگران کودک و نوجوان حضوری فعال در این نشست‌ها دارند.

او تأکید می‌کند، امسال با هدف مشارکت بیشتر خانواده‌ها و ناشران، سرای اهل قلم کودک و نوجوان در مجاورت سالن‌های فروش کتاب کودک برپا شده است.

سالن کودک و نوجوان یکی از بخش‌های پراهمیت نمایشگاه کتاب است، این بخش می‌تواند پایه آشنایی کودکان با کتاب باشد تا در سال‌های آتی یار مهربان را همواره کنار خود داشته باشند. گفتنی است در نمایشگاه امسال ۲۷ هزار عنوان کتاب از سوی ناشران این حوزه عرضه شده است.

مدیر کمیته نظارت و ارزیابی محتوایی:

نمایشگاه‌های کتاب ثبات مدیریتی می‌خواهند

مدیر کمیته نظارت و ارزیابی محتوایی بخش ناشران داخلی نمایشگاه کتاب تهران معتقد است «امسال نسبت به سال‌های قبل، موارد تخلف به طور چشمگیری کاهش یافته و با وجود اینکه برخی تصور می‌کردند با توجه به باز شدن فضا، می‌توانند کتاب‌های غیرمجاز را هم به نمایشگاه بیاورند، چنین نشده و همکاری صمیمانه‌ای بین آنها و ناشران برقرار است». علی‌اوجبی در گفت‌وگوی زیر به کم و کیف فعالیت‌های کمیته نظارت و ارزیابی محتوایی نمایشگاه پرداخته است.

راحت کرده است.

■ ممکن است موارد معدودی تخلف هم که صورت می‌گیرد، مربوط به ناشران تازه‌کار و به دلیل کم‌اطلاعی آنها از مقررات نمایشگاه باشد؟

بله، به خصوص در مواردی مثل اینکه ناشری نباید کتاب‌های یک ناشر دیگر یا کتاب‌هایی قبل از ۸۷ را عرضه کند، این مساله صادق است و به نظرم اینها تخلفات چشمگیری نیست و نباید زیاد سخت‌گیری شود. چون خود ما هم ممکن است کتابی را نیاز داشته باشیم که مربوط به ۷ سال قبل باشد و اتفاقاً بخواهیم در نمایشگاه امسال آن را تهیه کنیم. در این دو مورد نباید زیاد سخت‌گیری شود، اما در مواردی که قانون نشر رعایت نشده، طبیعتاً سخت‌گیری لازم است.

■ به عنوان مدیر کمیته نظارت و ارزیابی محتوایی، آیا پیشنهاد مشخصی برای بهبود این وضعیت و کاهش هر چه بیشتر تعداد تخلفات در این حوزه دارید؟

به عنوان یک نویسنده بله! قطعاً مسئولان نمایشگاه کتاب تهران، نمایشگاه‌های دیگر را هم رفته‌اند و از آنها بازدید کرده‌اند؛ خوب است از تجارب آنها هم استفاده کنیم. یکی از موارد این تجارب، ثبات مدیریتی است؛ فکر می‌کنم حدود ۳۰ سالی باشد که مدیران نمایشگاه کتاب فرانکفورت تغییر نکرده باشند. متأسفانه هر ساله بودجه و منابع انسانی زیادی برای برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی در ایران صرف می‌شود و ما کمتر شاهد ثبات مدیریت هستیم. وقتی هم مدیری تغییر می‌کند، خیلی از مکانیسم‌ها و ساختارها تغییر می‌کند و مراجعه‌کننده‌ای که به نمایشگاه می‌آید نمی‌داند آیا واحد اطلاع‌رسانی در همان جای قبلی است یا نه، پارکینگ نمایشگاه جایگاه نشده است، ناشران داخلی چه و مسائلی از این دست مسائل. نباید اینگونه باشد که وقتی نمایشگاه تمام شد، کار آن هم تمام شده تلقی شود. باید دفترچه راهنمایی باشد که سال بعد، دوباره از صفر شروع نکنند؛ یعنی همه بدانند چه روشی برای هر یک از بخش‌ها پیاده شده و برای پیاده‌سازی آنها، از چه مکانیسمی استفاده شده است. حتی باید بتوانیم این روش‌ها را آسیب‌شناسی کنیم، به عبارتی این امکان وجود داشته باشد که من نوعی به عنوان مدیر کمیته نظارت و ارزیابی محتوایی بتوانم نسبت به نقاط ضعف و قوت کار خودم آگاه باشم.

می‌کنند. در این خصوص عمدتاً با دید تسامحی برخورد می‌شود اما اگر مورد خلافی باشد، تذکر می‌دهیم.

■ منظور تان این است که موارد عدم انطباق با قانون در کتاب‌هایی که در مراکزی غیر از تهران مجوز می‌گیرند، زیاد است؟

خوشبختانه چنین نیست و با توجه به گزارش‌هایی که به ما می‌رسد، امسال نسبت به سال‌های قبل، موارد تخلف به طور چشمگیری کاهش یافته است؛ اگر چه ممکن بود برخی ناشران تصور کنند که با توجه به باز شدن فضا می‌توانند کتاب‌های

شیوه کار کمیته به این شکل است

که ناظران و کارشناسان با توجه

به سوابق موجود در اداره کتاب به

غرفه‌ها سر می‌زنند و آثار را از نزدیک

می‌بینند، موارد تخلف را گزارش

می‌کنند و اگر مورد تخلفی باشد، به

کمیته ناشران داخلی ابلاغ می‌شود

غیرمجازی را هم به نمایشگاه بیاورند، اما خوشبختانه همکاری صمیمانه‌ای بین ناشران و ما وجود دارد.

■ فکر می‌کنید دلیل این میزان پایبندی به قانون در نمایشگاه امسال کتاب تهران، چیست؟

از آنجا که من اولین سالی است که مسئولیت کمیته نظارت و ارزیابی محتوایی نمایشگاه کتاب تهران را بر عهده دارم، نمی‌توانم اظهار نظر دقیقی درباره دلیل رعایت خوب قانون از سوی ناشران داشته باشم. اما واقعیت همین است و این کار ما را هم تا حدودی

■ کمیته نظارت و ارزیابی محتوایی نمایشگاه کتاب تهران دقیقاً چه کار می‌کند؟

کمیته ارزیابی نمایشگاه شامل دو بخش است؛ ناشران داخلی و ناشران خارجی که بخش دوم شامل ناشران عربی و لاتین است. در سال‌های گذشته مسئولیت این کمیته را فرد واحدی بر عهده داشت، اما پیشنهاد من این بود که این دو از هم تفکیک شوند. به همین خاطر امسال آقای وصفی که سال‌هاست در حوزه بین‌الملل فعالیت می‌کند، مسئولیت بخش خارجی و من هم مسئولیت کمیته در بخش داخلی را بر عهده دارم. بخش ناشران داخلی هم شامل ناشران عمومی، ناشران دانشگاهی، ناشران کودک و نوجوان و ناشران آموزشی است. کار ما و وظیفه کمیته فقط شناسایی تخلفات ناشران است تا مبادا کتابی که مجوز نشر یا مجوز اعلام وصول نداشته و یا سال انتشار آن قبل از ۸۷ باشد، در نمایشگاه عرضه شود. شیوه کار کمیته به این شکل است که ناظران و کارشناسان ما با توجه به سوابقی که در اداره کتاب ثبت شده است، به غرفه‌ها سر می‌زنند و آثار را از نزدیک می‌بینند. آنها موارد تخلف را گزارش می‌کنند و سپس این گزارش‌ها را به دبیرخانه کمیته ارائه می‌دهند و اگر مورد تخلفی باشد، به کمیته ناشران داخلی ابلاغ می‌شود. تاکید می‌کنم که وظیفه ما فقط گزارش کردن موارد تخلف است نه برخورد با آنها یا احیاناً جمع‌آوری آثار.

■ آیا بازرسان شما موظف هستند که در محل غرفه، خودشان را به غرفه‌دار معرفی کنند یا اینکه کارشان را به شکل نامحسوس انجام می‌دهند؟

طبیعتاً از آنجا که ناشران با اداره کتاب در ارتباط هستند، بازرسان ما را می‌شناسند، ولی بازرسان ما هم به صورت محسوس و هم غیر محسوس این کار را انجام می‌دهند. ما یک هیئت علمی هم داریم که در ارزیابی محتوایی آثار، به کمک ما می‌آیند. این هیئت عمدتاً در مورد کتاب‌هایی که مجوزشان در برخی استان‌ها صادر شده، به ما یاری می‌دهند؛ اساساً یکی از مشکلاتی که اداره کتاب با آن مواجه است، عدم هماهنگی بین مراکزی است که مجوز کتاب صادر می‌کنند. به رغم اینکه قانون، قانون واحدی است، ممکن است در تفسیر آن و مصداق‌یابی برای این قانون، شیوه واحدی وجود نداشته باشد. به همین دلیل کتاب‌هایی که از شهرستان‌ها مجوز می‌گیرند، به اینجا می‌آیند و هیئت علمی ما هم آنها را بررسی

تشکل‌های نشر

جنب و جوش‌های بخش دانشگاهی نمایشگاه

بخش دانشگاهی هر ساله یکی از بخش‌های شلوغ و پر جنب و جوشی است که نمایشگاه کتاب به خود می‌بیند. دانشجویان دانشگاه‌های تهران و شهرهای مختلف ترجیح می‌دهند در این ایام سری به نمایشگاه بزنند و کتاب‌های مرتبط با رشته تحصیلی‌شان را تهیه کنند.

امسال بیش از ۶۴۰ ناشر دانشگاهی با ۴۶۰ غرفه در فضای باز بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران حضور دارند. از این میان ۱۴۱ ناشر به صورت مشترک و ۱۶ ناشر به نمایندگی از ناشران دیگر، ۸۲ هزار و ۶۴ عنوان کتاب عرضه کرده‌اند.

ناشران حاصل کار یک‌ساله‌شان را برای عرضه به نمایشگاه کتاب می‌آورند و حضور در این رویداد برای آنها بسیار اهمیت دارد. بدیهی است به دلیل کمبود فضا بعضی از ناشران از این

امکان باز می‌مانند، اما به گفته

محمدرضا حاتمی، مدیر مسئول انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی، امسال اکثر ناشران مطرح حوزه دانشگاهی در نمایشگاه حضور یافته‌اند و تلاش بسیاری به عمل آمده تا ناشری- حتی ناشران کوچک- از حضور در نمایشگاه باز نماند.

بعد از جانمایی و ترسیم نقشه و نهایی شدن مترژها و پس از تأیید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، غرفه‌ها اوایل اردیبهشت به ناشران دانشگاهی تحویل داده شده است. مترژ فضای کلی (مفید و غیر مفید) بخش

دانشگاهی نمایشگاه کتاب امسال ۱۳ هزار و ۵۰۰ مترمربع است که بیش از هفت هزار مترمربع آن فضایی است که به ناشران دانشگاهی تعلق گرفته است.

مسئولان این بخش سعی کرده‌اند از فضایی که دارند حداکثر استفاده را به عمل بیاورند تا ناشرانی که اشتیاق پیوستن به قافله نمایشگاه را دارند، از این امکان باز نمانند. از این رو در این بخش دو یا سه ناشر در کنار هم در یک غرفه قرار گرفته‌اند تا مسئولان با این کار دل اکثر ناشران بخش دانشگاهی را به

دست آورند.

یکی از سیاست‌های حمایتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی واگذاری بن کارت خرید کتاب به دانشجویان و طلاب است که بر اساس همین سیاست، امسال نیز ۲۴۰ هزار بن کارت برای دانشجویان و طلاب صادر شده است. این بن کارت‌ها تا آخر خرداد امسال اعتبار دارند و دانشجویان بعد از اتمام نمایشگاه هم می‌توانند با آن کتاب بخرند.

با آنکه بخش دانشگاهی نمایشگاه یکی از بخش‌های پرمخاطب است، به گفته حاتمی تعداد بازدیدکنندگان از اوایل هفته قدری کاهش یافته است که او دلیل این موضوع را قابل دسترس بودن کتاب‌های دانشگاهی در همه جامی‌ها دانست.

امسال ناشران بخش دانشگاهی مانند سال گذشته غرفه‌هایشان

را زیر چادر برپا کرده‌اند. به

اعتقاد مدیر این بخش، فضای

فعلی فضای مناسبی برای

برگزاری نمایشگاه نیست

و این موضوع نه به ارشاد و

نه به موسسه نمایشگاه‌ها

ارتباطی ندارد. او در این باره

می‌گوید: فضای نمایشگاه

باید آرامش بخش باشد تا

مردم بتوانند در این فضای

آرام خرید کنند. به هر حال

ما از امکاناتی که داشته‌ایم

نهایت استفاده را بردیم تا

فضای خوبی برای نمایشگاه

برپا کنیم.

بخش دانشگاهی در

نمایشگاه، برنامه‌های جنبی هم در سرای اهل قلم برگزار

می‌کند. در این بخش استادانی که تجربه‌های موفق علمی دارند،

حضور می‌یابند و تجربیات‌شان را در نشست‌ها با حاضران به

اشتراک می‌گذارند. در این بخش میزگردهایی با موضوعاتی

چون کامپیوتر، فنی مهندسی، مدیریت، اقتصاد و حسابداری،

حقوق و علوم سیاسی، محیط زیست و کشاورزی، علوم پایه و

علوم پزشکی برپا می‌شود. همچنین از چهار پیشکسوت حوزه

نشر دانشگاهی تجلیل به عمل می‌آید.

علی ناظری، مدیر انتشارات فاتحان:

نقش مردم در دوران دفاع مقدس را نشان می‌دهیم

انتشارات فاتحان وابسته به سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس با ارائه ۱۰۰ عنوان کتاب و ۷ عنوان کتاب جدید در حوزه دفاع مقدس نگاه کتاب‌دوستان به‌ویژه علاقه‌مندان به آثار و ادبیات دفاع مقدس را در نمایشگاه کتاب به خود جلب کرده است. در این باره با علی ناظری، معاون ادبیات و انتشارات سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس و مدیر انتشارات فاتحان گفت‌وگو کرده‌ایم.

♦ ♦ ♦

■ مهم‌ترین اهداف، فعالیت‌ها و دستاوردهای انتشارات فاتحان چیست؟

معاونت ادبیات و انتشارات سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، گام‌های بلندی را در عرصه چاپ آثار و کتاب‌های دفاع مقدس برداشته است. امسال پنجمین سال فعالیت انتشارات فاتحان است. از آنجا که مردم در جنگ نقشی بسیار مهم و اساسی ایفا کردند، رویکرد فاتحان یک رویکرد مردم‌محور است، با این نگاه ما تلاش کردیم به معرفی نقش مردم در دوران دفاع مقدس بپردازیم. در این پنج سال، نزدیک به ۱۴۰ عنوان کتاب منتشر کرده‌ایم.

■ سازمان در انتشار آثاری با موضوع مهم معرفی مناطق عملیاتی به مردم چه رویکردی دارد؟

همان‌طور که می‌دانید، هر ساله عده زیادی برای بازدید به مناطق جنگی می‌روند. در آنجا حماسه‌های رزمندگان روایت‌های مختلفی بیان می‌شود، اما بعضی از این روایت‌ها غلوآمیز است و با واقعیت فاصله دارد. به همین علت ما جبهه‌های جنگی را به سه جبهه دریایی در خلیج فارس و دریای عمان، جبهه زمینی در منطقه جنوب، غرب و شمال غرب و جبهه جنگ‌های نامنظم در شمال عراق، تقسیم بندی کردیم. بر اساس این تقسیم‌بندی، پژوهش‌هایی انجام دادیم و مطالبی را به صورت اسنادی و مصاحبه با فرماندهان جنگ جمع‌آوری کردیم که نتیجه کار، انتشار کتاب‌هایی با عنوان کتاب‌های روایتگری بود. ۱۰ عنوان کتاب هم درباره جبهه جنوب منتشر شده که دوسال قبل به عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی معرفی شد.

■ این کتاب‌ها به شرح عملیات‌ها در مناطق مختلف جنگی می‌پردازد؟

دقیقاً. همین‌طور شش جلد کتاب درباره منطقه جنگی میانه (غرب) منتشر شده که سه جلد متعلق به ایلام و سه جلد متعلق به کرمانشاه است و به شرح عملیات‌های صورت گرفته در این منطقه می‌پردازد. در مورد جبهه شمال غربی هم ۱۰ عنوان کتاب پیش‌بینی شده که هم‌زمان با نمایشگاه کتاب، سه کتاب مربوط به پناه، مریوان و سقز رونمایی خواهد شد. در جبهه دریایی کتابی با عنوان «موج سرخ» منتشر شده که تمام درگیری‌های هشت سال دفاع مقدس بین ما و دشمن در خلیج فارس و دریای عمان را روایت می‌کند. در حال حاضر تنها کتاب در دست چاپ درباره جنگ‌های نامنظم رزمندگان اسلام در قراقرغ و قندهار در شمال عراق است که امیدواریم امسال منتشر شود.

در یک نشست آموزشی بررسی شد

کتاب‌های درسی را چگونه بخوانیم؟

در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب، برنامه‌ها و نشست‌های متعددی با هدف تقویت وجه نمایشگاهی این رویداد فرهنگی از سوی بخش‌های مختلف برگزار می‌شود. ناشران آموزشی هم از این قاعده مستثنا نبوده و مانند دیگر بخش‌ها نشست‌های متنوعی را در عرصه تخصصی خود برگزار می‌کنند. این برنامه‌ها سه شنبه ۱۶ اردیبهشت ماه هم پیگیری شد و در محل برگزاری نشست‌های ناشران آموزشی، وحید تمنا، مدرس و مشاور در امر تدریس و مطالعه درباره «روش‌های مطالعه دروس متنی» سخن گفت.

این مدرس سخنان خود را چنین آغاز کرد: یکی از عمده‌ترین مشکلات نظام آموزشی در ایران مساله مطالعه و چگونگی مطالعه دانش‌آموزان و دانشجویان است. در این باره تاکنون کتاب‌های متعددی تألیف و ترجمه و منتشر شده است با این حال ضرورت پاسخگویی به این نیاز همچنان پا بر جاست. بر همین اساس در نشست‌های ناشران آموزشی به این موضوع توجه ویژه شده است. تمنا در این باره گفت: کتاب‌های درسی دانش‌آموزان از مقطع تحصیلی دبستان تا دبیرستان و همچنین دانشجویان در دانشگاه‌ها را می‌توان به سه دسته عمده تقسیم کرد؛ برخی از کتاب‌ها درس‌های متنی هستند، برخی دیگر از کتاب‌ها هم جزو متن‌های محاسباتی و زبانی به حساب می‌آیند. درس‌های محاسباتی کتاب‌های ریاضی، فیزیک، شیمی و... را در بر می‌گیرد و درس‌های زبانی هم شامل کتاب‌های دستور و زبان و ادبیات فارسی، زبان انگلیسی و عربی است. باقی کتاب‌ها هم عموماً به عنوان درس‌های متنی هستند.

او افزود: اساس شکل‌گیری درس‌های متنی پارگراف‌ها و کلمه‌های در هم تنیده است. این دست کتاب‌ها قواعد آشکاری ندارند و عموماً درس‌های علوم انسانی را در بر می‌گیرند. روش رایج در برخورد با درس‌های متنی، حفظ کردن است. با روش مطالعه حفظی، فقط سطح اول یادگیری میسر می‌شود.

تمنا ادامه داد: مثلاً رمان و شعر جزو درس‌های متنی است و دانشجویان با حفظ کردن اینگونه متن‌ها راه به جایی نمی‌برند. متأسفانه نظام آموزشی ایران بر این روش مطالعه دامن می‌زند؛ روشی که ناکارآمدی آن در فراگیری و ارتقاء خلاقیت به اثبات رسیده است. روش مطالعه «سوالات خواندن» باید جایگزین مطالعه «حفظی» شود. روش مطالعه «سوالات خواندن» مزیت‌های مهمی دارد؛ با این روش مطالعه، متن به خوبی فهمیده و منجر به خلق و تولید می‌شود. برای استفاده از روش مطالعه «سوالات خواندن»، ضرورت دارد واژگان و اندیشه‌های کلیدی متن استخراج شود. همچنین متن باید بر اساس موضوع و اصطلاحات بنیادی دسته‌بندی شود. در این روش مطالعه باید متن به صورت تصویری در ذهن جای بگیرد. اگر در فرایند مطالعه به روش «سوالات خواندن» این مسائل رعایت نشود، عملاً «سوالات خواندن» متن میسر نخواهد بود.

با احمد بیگدلی؛

نویسنده‌ای کیلومترها دور از تهران

چهل سال

برای نثرم زحمت کشیده‌ام

جایگاه ندارند. شما چه طور فکر می‌کنید؟

من دیده‌ام که می‌گویم؛ اول اینکه لابی‌بازی در تهران رواج فراوان دارد. من در شهری کوچک در کنار شهرستانی کوچک زندگی می‌کنم؛ در یزدان‌شهر، کنار نجف‌آباد و اصفهان. نه بلدم و نه می‌توانم در این لابی‌ها حاضر باشم. دوم اینکه امکانات چاپ در محل زندگی‌ام به نوعی که دلخواه من باشد هرگز برای من فراهم نشد، بنابراین باید بیایم تهران. در تهران است که می‌توانی شخصیت‌های خوب نشر را ببینی. وقتی اینها در دسترس نباشند خواننده دور از اینها بی. یکی از دوستان می‌گفت شما در ویرتین نیستی و راست هم می‌گفت. الان که با شما صحبت می‌کنم اولین بار است که در ویرتین هستم. اگر هر سال چنین اتفاقی برایم بیفتد مطرح می‌شوم، ولی برایم پیش نیامده است. من نویسنده خوبی هستم. چهل سال برای نثر و داستان‌نویسی‌ام زحمت کشیدم. ذهنم پر از موضوعات گوناگون و شگفت‌انگیز است. متأسفانه وقتی بخت به سراغ من آمد که شصت و سه سال از عمرم گذشته بود. این جوری من لطمه خوردم. مدت‌ها بعد از سال ۸۵ یادشان افتاد که من می‌توانم داوری کنم.

■ **گویا اخیراً با وبلاگ نویسی و این روش‌ها سعی کردید کمی سد دور بودن از فضای تهران را بشکنید؟**

بله، ولی کافی نیست. شگردهای استفاده از رایانه را بلد نیستم. تازه یاد گرفته‌ام با رایانه تایپ کنم. نمی‌دانم چرا دوست ندارم داستانم را بفرستم آن‌ور آب. می‌گویم شکایت دوست را نباید برد پیش دشمن. این گناه من نیست، مرام من است. می‌خواهم آدم مستقلی باشم، بنابراین در لابی‌ها نیستم. هر کس نوشته‌های من را بخواند، پشیمان نمی‌شود.

■ **آثار جدیدی در نمایشگاه بیست و هفتم دارید؟**

امسال یک مجموعه داستان دارم به نام «روح ماه مهر» که از کارهای من است. یک مجموعه نمایشنامه کوتاه هم دارم به نام «دالو و چند نمایشنامه کوتاه دیگر» که برخی از آنها را آقایانی به نام خودشان در تهران اجرا کرده‌اند. اسم نمی‌برم. چرا؟ چون احمد بیگدلی در یزدان‌شهر نجف‌آباد اصفهان شاید زندگی می‌کند، شاید هم مرده باشد!

نام احمد بیگدلی، نویسنده خوش صحبت و مهربانی که سال‌ها می‌نوشت اما کسی صدای او را نمی‌شنید، ناگهان در سال ۱۳۸۵ و با برگزیده شدن کتابش در جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران مطرح شد. او بعدها فرصت یافت کتاب‌هایش را در وضعیت بهتری چاپ کند تا نشان دهد که می‌توان در شهرستان‌های حاشیه‌ای زیست اما نویسنده بود.

بیگدلی را در غرفه انتشارات افراز در بیست و هفتمین نمایشگاه کتاب تهران یافتیم و با او به گفت‌وگو نشستیم:

■ ■ ■

■ **نام شما با وجود سابقه**

داستان‌نویسی‌تان تا زمان دریافت جایزه کتاب سال چندان که باید، مطرح نشده بود. در آن زمان به نقطه عطف بودن این جایزه در زندگی ادبی‌تان اشاره کردید. بعد از آن چه بر شما گذشت؟

قضیه دو شکل پیدا کرد. شاید باور نکنید و خیلی‌ها هم باور نکنند. عده‌ای حمله کردند که فلائی بالاخره جایزه دولتی گرفت. حتی در مواردی بایکوت شدم. بعضی از منتقدان بی‌سواد هم که فکر می‌کردند اسم نداف

یهودی است در حالی که یک اسم اصیل جنوبی است (در هر حال «نداف» اسم یک پیامبر الهی است، می‌خواهد یهودی باشد یا مسلمان)، نوشته بودند که فلائی به سازمان جهانی صهیونیسم تعلق دارد! یعنی تا اینجا پیش رفتند. بعضی هم این‌طور بهانه کردند که فلائی نور چشمی بعضی‌ها در ارشاد شده است. خودم معتقدم اینها هیچ کدام درست نیست. «ندکی سایه» ارزشش را داشت که انتخاب شود. من در میان ممیزان و داوران ارشاد هیچ دوست و آشنایی نداشتم. این کتاب از نظر سبک، شیوه، تکنیک، نثر و نوع روایت و داستان، معیارهای لازم را برای انتخاب شدن داشت.

■ **پیش از این انتخاب آن چنان که باید جامعه کتابخوان و حتی جامعه ادبی ما با شما آشنا نبود. شاید به خاطر این باشد که سلیقه جامعه کتابخوان ما تابع برخی رسانه‌های خاص است و خیلی از نویسندگان ما در این رسانه‌ها**

رضارویگری:

صد سال تنهایی را دوست دارم

و کسی در آن سال‌های فیلمبرداری خسته نمی‌شد که این مسأله به دلیل حضور خود میرباقری بود. میرباقری به خاطر مطالعه زیاد همیشه فیلمنامه‌های خوبی می‌نویسد و مردم هم آثارش را دوست دارند. به طور کلی کارگردانان باید در زمینه کاری‌شان حتما مطالعه داشته باشند زیرا مطالعه و فیلمسازی دو اصل جدانشدنی هستند.

■ برای ایفای نقش کیان در «مختارنامه» مطالعه داشتید؟
خود آقای میرباقری یک سری منابع در اختیارم قرار داد و گفت اگر ۱۰ سال بگردی، ۱۰ خط هم راجع به کیان پیدا نمی‌کنی، واقعا هم منبعی در این زمینه وجود نداشت. این مسأله ناراحت کننده است که درباره چنین شخص مهمی که هم ایرانی بوده و هم در تاریخ و وقایع کربلا نقش تاثیرگذاری داشته است، هیچ مطلبی وجود ندارد.

■ با بازی در این نقش حتما اطلاعاتی در مورد این شخصیت پیدا کرده‌اید، تصمیم ندارید مطلبی درباره او بنویسید؟
خیلی دوست دارم، اما با بازی کردن در یک نقش نمی‌توان در مورد چنین شخص مهمی کتاب نوشت، زیرا این کار پژوهش‌های زیادی می‌طلبد. شاید در مورد موضوعات دیگر کتاب بنویسم.

■ گویا یک کتاب هم دارید که هنوز برای دریافت مجوز و چاپ آن اقدام نکرده‌اید، در مورد این کتاب برای خوانندگان «اردیبهشت کتاب» توضیح می‌دهید؟
بله، من کتابی به نام «فانوس‌های رنگی» نوشته‌ام و ویرایش هم شده است. فعلا به دلیل بیماری نمی‌توانم برای انتشار آن اقدام کنم اما به زودی این کار را انجام می‌دهم. این کتاب داستان زندگی خودم است که بیشتر دوران نوجوانی و کودکی‌ام را روایت می‌کند. این کتاب ابتدا فیلمنامه بود و شاید روزی برای ساخت آن در قالب فیلم سینمایی اقدام کنم.

■ اگر قرار باشد مدتی در یک جزیره تنها باشید، با خود چه کتاب‌هایی می‌برید؟
من در زمان تنهایی بیشتر کتاب‌های روانشناسی می‌خوانم، اما ترجیح می‌دهم کتابی به جزیره تنهایی‌ام ببرم زیرا فرصت خوبی برای استراحت و تأمل و اندیشه است.

■ بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شروع شده، شما را امسال در مصلی می‌بینیم؟
من هر سال در نمایشگاه کتاب شرکت می‌کنم، اما امسال به خاطر کسالتی که دارم باید با عصاره بروم و برایم سخت است. مردم هم ناراحت می‌شوند «کیان» خود را در این وضعیت ببینند.

رضارویگری جزو افرادی است که در همه زمینه‌های هنری، از خوانندگی گرفته تا بازیگری و نقاشی و نویسندگی دستی داشته است. اخیرا هم شروع به نوشتن کتابی کرده که خودش می‌گوید روایتگر داستان کودکی و نوجوانی اوست. او از طرفداران نمایشگاه کتاب به حساب می‌آید و هر سال سری به این نمایشگاه می‌زند. رویگری از دوستداران محمود دولت آبادی است و کلیدر را دوبار خوانده. او چندی پیش به علت بیماری در بیمارستان بستری شد و با اینکه این روزها، دوران نقاهتش را می‌گذراند، اما به سوالات ما در خصوص مطالعه و کتابخوانی پاسخ داد.

■ ■ ■

■ به نظر شما چرا این روزها مردم خیلی سراغ کتاب خواندن نمی‌روند و حوصله‌ای برای این کار ندارند؟
بحث مطالعه در همه کشورها نهادینه شده، به طوری که در اروپا وقتی مردم وارد مترو می‌شوند، همواره کتابی در دست‌شان است. اما در کشور ما اینگونه نیست. به نظر من در کشور ما در این زمینه فرهنگ سازی نشده است و همه انتظار دارند که مردم ما کتابخوان شوند، اما باید بدانیم که به زور کسی کتابخوان نمی‌شود.

■ شنیده‌ایم که شما از دوستداران محمود دولت آبادی هستید و «کلیدر» را دوبار خوانده‌اید. آیا فقط از آثار نویسندگان ایرانی استقبال می‌کنید یا آثار نویسندگان خارجی را هم می‌پسندید؟
اگر الان هم «کلیدر» دولت آبادی را به من بدهید باز آن را می‌خوانم و بسیار برایم ارزشمند است که چنین نویسندگانی در کشورمان داریم. من کتاب «صد سال تنهایی» را هم بسیار دوست دارم و این کتاب را هم دوبار خوانده‌ام و پیشنهاد می‌کنم همه این دو کتاب را حتما مطالعه کنند.

■ بازی در نقش‌های مختلف احتیاج به مطالعه دارد. شما چقدر در زمینه بازیگری مطالعه دارید؟
در زمینه بازیگری هم کتاب می‌خوانم و با فیلمسازی که اهل مطالعه و تحقیق هستند راحت‌تر کار می‌کنم. اگر بازیگران در زمینه کاری‌شان مطالعه نداشته باشند، موفق نمی‌شوند و در حلقه تکرار می‌افتند.

■ یکی از کارگردانان اهل مطالعه و تحقیق در کشور ما داوود میرباقری است که شما در سریال «مختارنامه» او یکی از نقش‌های اصلی را برعهده داشتید و مردم به واسطه این نقش، شما را خیلی دوست دارند. کار با او چگونه بود؟
سریال «مختارنامه» یکی از کارهای لذتبخش زندگی همه ما بود

سیاوش تهمورث، کارگردان و بازیگر

کتابخوان، تاریخ را در اختیار دارد

من از زمانی که الفبا را یاد گرفتم، دارم کتاب می‌خوانم. نمی‌دانم چه اتفاقی من را به سمت کتاب کشاند، یا اصلا چرا کتابخوان شدم، ولی می‌دانم با کتاب توانستم تاریخ را در انحصار خودم درآورم. در گذر سال‌ها، نویسندگان به خاطر عشق به جامعه، تاریخ را در حد توان‌شان مطالعه می‌کنند، برداشت‌های خود را با جامعه کنونی تطبیق می‌دهند و حاصلش را به مخاطب ارائه می‌کنند. حالا فکرش را بکنید این زندگی چندصدساله را که با زحمت چنددهه‌ساله یک نویسنده عرضه می‌شود در عرض یک یا چند هفته می‌شود مرور کرد. به نظر شما این خوب نیست؟

حال اینکه چطور مردم را به مطالعه کتاب ترغیب کنیم جای بحث دارد. بدون شک نباید مردم را در مطالعه نکرده‌ن مقصر بدانیم، مقصر آنها نیستند که مردم را بدعادت کرده‌اند. حتی یک فرهیخته هم اگر چند سال مداوم با برنامه‌های سطح پایین سروکار داشته باشد، درگیر این ابتذال می‌شود. وقتی تلویزیون از کتاب حرف نزنند، انتظار کتابخوان شدن مردم غلط است، انسان در ذات خود فراری از کتاب نیست، بلکه با عادت‌های بد به این ابتذال کشیده می‌شود.

اگرچه مردم بیشتر برای تفریح به نمایشگاه کتاب می‌آیند تا خرید، اما همین مقدار هم خوب است. همین پدیده یعنی یک عادت خوب، حتی اگر در چمن نشسته و مشغول تفریح باشند باز هم دائما اسم کتاب زیر گوششان زمزمه می‌شود. خوب، مسلم است اگر این روند ادامه داشته باشد و فقط به ۱۰ روز خلاصه نشود، می‌شود سطح مطالعه را بالا برد. کار خوب همیشه خوب است و در هر زمان مصداق‌های خود را دارد. کتاب یکی از این مصداق‌هاست؛ اینکه مردم کتاب نمی‌خوانند فقط به بدعادت شدن آنها برمی‌گردد.

اگر بتوانیم ۱۰ درصد از مردمی را که به این نمایشگاه می‌آیند کتابخوان کنیم، می‌توانیم با برگزاری نمایشگاه‌های دیگر این رقم را به صورت تصاعدی بالا ببریم و به جایی برسیم که صد درصد افراد حاضر در نمایشگاه‌ها، کتابخوان شوند پس این حرکت باید ادامه پیدا کند. امیدوارم که اینطور شود.

سه اثر تازه از

آستان قدس رضوی رونمایی شد

کتاب‌های «مجالس المومنین»، «تفسیر آیه‌های متشابه و مورد اختلاف» و «دانشنامه مزارات ایران» روز گذشته در غرفه به‌نشر (وابسته به آستان قدس رضوی) رونمایی شد. غلامرضا جلالی، معاون علمی پژوهشی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی در این مراسم گفت: «مجالس المومنین» درباره معارف اسلام، تشیع، بزرگان شیعه و گروه‌های متکلم و علمی شیعه، به‌همت قاضی نورالله شوشتری، شهید ثالث، در ۶ جلد تدوین شده، اما تاکنون تصحیح نشده بود.

وی به شرح زندگی این دانشمند پرداخت و افزود: شوشتری پیش از روی کار آمدن دولت صفوی در مشهد زندگی می‌کرد و به‌مدت ۱۰ سال به تدریس در حوزه آن شهر مشغول بود. او در دوره حمله ازبک‌ها به ایران، به هند رفت و «مجالس المومنین» را در آنجا تدوین کرد که اطلاعات ارزشمندی درباره بزرگان و علمای شیعه تا دوره صفوی را در آن گرد آورده است. شوشتری به‌دلیل دید باز و تساهل و تسامحی که داشت با همه

جریان‌های مختلف در ارتباط بود و با این جریان‌ها با دیدگاه یکسویه برخورد نمی‌کرد. به همین خاطر این کتاب را می‌توان منبعی ارزشمند در تراجیم علمای شیعه تا دوره صفوی دانست.

جلالی ادامه داد: تصحیح این کتاب بیش از ۱۰ سال طول کشید و ۵ نفر از مصححان روی آن کار کرده‌اند. دو جلد این اثر حواشی آن است که به‌زودی منتشر می‌شود، دو جلد دیگر آن رسائل فارسی و ۲ جلد دیگر نیز به رسائل عربی اختصاص دارد. شوشتری از شخصیت‌هایی است که در حوزه تقریب مذاهب بسیار کوشا بود.

وی با اشاره به دومین کتابی که در این غرفه از آن رونمایی شد،

گفت: «تفسیر آیه‌های متشابه و مورد اختلاف» اثر ارزشمند این شهر آشوب محسوب می‌شود که در چهار جلد تدوین شده است. این کتاب که مربوط به قرن هفتم هجری قمری است پس از حدود ۷۰۰ سال به فارسی ترجمه شده تا به عنوان حامل نگاه یک شخصیت علمی ارزشمند شیعه مورد استفاده پژوهشگران قرار گیرد. این کتاب را حسین صابری به فارسی برگردان کرده است.

معاون علمی پژوهشی بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی افزود: سومین کتاب این مجموعه «دانشنامه مزارات ایران» است که در ۸۰ جلد تالیف و تدوین می‌شود و به معرفی ۱۵۰۰ مزار عارفان، حکما، فقها، مراجع و شخصیت‌های ارزشمند دینی و ملی ایران می‌پردازد که از پس از اسلام تاکنون می‌زیسته‌اند. جلد نخست این مجموعه که امروز رونمایی می‌شود، بدون تردید از کتاب‌های هویت‌ساز برای فرهنگ دینی ایران خواهد بود و گستردگی این کار در ایران و حتی خارج از ایران بی‌نظیر است. امیدوارم برای کشورهای اسلامی و شیعی هم نمونه

«مجالس المومنین» درباره معارف اسلام، تشیع، بزرگان شیعه و گروه‌های متکلم و علمی شیعه مطرح، به‌همت قاضی نورالله شوشتری، شهید ثالث، در ۶ جلد تدوین شده، اما تاکنون تصحیح نشده بود

ارزشمندی باشد.

وی بیان کرد: روش گردآوری اطلاعات این مجموعه کاملاً علمی و به‌سبک مقاله‌های دایره‌المعارف است، همچنین اطلس پراکندگی مزارها را نیز به‌صورت مستقل در دست تهیه داریم. در دوره‌های مختلف تاریخ، از علویان طبرستان و غزنویان تا سادات، تیموریان، صفویه و قاجار تاکنون مهاجران بسیاری از سادات و علما به ایران آمده‌اند که در جاهای مختلف به شهادت رسیده‌اند. در این اثر تلاش کردیم با مقاله‌های ترکیبی اطلاعات باستان‌شناسی، انسان‌شناسی، دینی، تراجیم، انساب و جغرافیایی را در اختیار مخاطب قرار دهیم.

در یک نشست صورت گرفت

بررسی نقش کتابخانه‌های مساجد در توسعه فرهنگی و اجتماعی

نشست «نقش کتابخانه‌های مساجد در توسعه فرهنگی و اجتماعی» با حضور کاظم حافظیان رضوی، محمدرضا جعفری و مرتضی طاهریان از کارشناسان این عرصه، روز گذشته در سرای اهل قلم کتاب و رسانه در بیست و هفتمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار شد.

در این نشست کاظم حافظیان که زمانی در سازمان زیباسازی شهرداری تهران عهده‌دار مسئولیت بوده، در خصوص نقش این سازمان در توسعه فرهنگی و اجتماعی جامعه گفت: سازمان زیباسازی شهرداری تهران به دلیل امکاناتی که برای ارائه توصیه‌های فرهنگی از طریق تابلوهای تبلیغاتی در شهر دارد، می‌تواند در این امر بسیار مؤثر باشد. من زمانی پیشنهاد دادم تا در این شعارها اعلام کند که فرهنگ چیست؟ به نظر من همین شعارهای کوچک انسان‌ها را به فکر می‌اندازد و در زندگی روزمره آنها تأثیر می‌گذارد. به نظر من این امر یک مقوله فرهنگی مهم محسوب می‌شود.

وی ادامه داد: معتقدم بخشی از مراکز مهم تعلیم و تربیت در جامعه ما، مساجد و کتابخانه‌های مساجد هستند اما با این تفاوت که در تعریف کتابخانه، از آن به عنوان آموزشگاه دائمی یاد می‌شود اما مساجد در زمان‌های خاص و بعد از نمازهای جماعت، فعالیت‌های خود را در زمینه تعلیم و تربیت انجام می‌دهند.

در ادامه محمدرضا جعفری، معاون آموزش و پژوهش ستاد کانون‌های مساجد در خصوص راه‌اندازی شبکه‌های اجتماعی در زمینه توسعه فرهنگی و اجتماعی گفت: ستون و خیمه فرهنگ، مطالعه و کتاب است و در واقع سه ضلع کتاب و کتابخوانی و کتابخانه خروجی مبتنی بر اندیشه دارند. ویژگی اصلی انسان هم همین قدرت اندیشه است و به او حیات و پویایی می‌دهد و در واقع این پویایی باید پر مبنای فرهنگ باشد و اگر این مسیر به درستی طی شود، افراد صاحب‌نظر که دارای اندیشه مثبت برای تغییر هستند، می‌توانند شبکه اجتماعی‌ای را تشکیل دهند تا وضعیت فرهنگی جامعه را بهبود بخشند.

وی افزود: یکی از این شبکه‌های اجتماعی، مساجد به شمار می‌روند و نقش رسانه و اطلاع‌رسانی در حوزه فرهنگ و اندیشه را کتابخانه‌های مساجد می‌توانند به خوبی ایفا کنند.

مرتضی طاهریان، معاون ستاد کانون‌های مساجد در ادامه این نشست در خصوص رابطه محله زیبا و ایمن با کتابخانه‌های مساجد گفت: محله ایمن و زیبا با مفهوم توسعه فرهنگ آمیخته است. کتابخانه‌های مساجد قطعا در توسعه فرهنگی و اجتماعی تأثیر گذار هستند. محله زیبا و ایمن در سایه توسعه فرهنگی شکل می‌گیرد و در این بین کتابخانه‌های مساجد بر زیبایی و ایمنی این محله می‌افزایند. معاون ستاد کانون‌های مساجد در پایان گفت: اسناد تاریخی موجود حاکی از این است که هسته اصلی بسیاری از محله‌ها در یک مکان مذهبی شکل گرفته است و این مساله خوشبختانه در طول سال‌ها مورد توجه بوده است.

حدیث کتاب

پیامبر اکرم (ص)
هر که در جستجوی دانش باشد، بهشت در
جستجوی او برآید.

بیانات مقام معظم رهبری

در اهمیت عنصر کتاب برای تکامل جامعه انسانی، همین بس که تمامی ادیان
آسمانی و رجال بزرگ تاریخ بشری، از طریق کتاب جاودانه مانده‌اند و روابط فرهنگی
جامعه بشری نیز از پوشش کتاب و مبادلات فرهنگی تقویت شده است.

فراسوی مرزها

اسپانیا

اسپانیا صدرنشین جوامع کتابخوان اروپا نیست، اما بی تردید یکی از قدرتمندترین و بزرگ‌ترین کشورهای تولیدکننده کتاب در سراسر جهان به شمار می‌آید. آنچه در نگاه اول به صنعت چاپ و نشر و مقوله کتاب و کتابخوانی در اسپانیا نظر پنهان می‌ماند، پیشینه و قدمت درخور تأمل این مسئله در حوزه زنان و مطالعه است. امروزه زنان در این کشور پیشتاز مطالعه هستند، حال آنکه تاریخ اسپانیا وضعیت اسفناک مطالعه زنان را در گذشته نشان می‌دهد. تاریخ اسپانیا بیانگر آن است که در برهه‌هایی زنان حتی حق سوادآموزی هم نداشتند، حال آنکه امروز در صف اول آمار مطالعه ایستاده‌اند. در کنار این موضوع، پس از ورود تکنولوژی به عرصه‌های فرهنگی و دیجیتال شدن کتاب، ناشران سرزمین ماتادورها در کنار پیشرفت‌های نشر کاغذی، به نشر الکترونیک هم توجه کرده‌اند. طبق نتایج تحقیقات مجمع صنفی ناشران اسپانیا در سال ۲۰۱۱ حدود ۷۵ درصد ناشران فعال اسپانیایی سراغ انتشار آثار مکتوب در قالب دیجیتال رفته‌اند. بر اساس این آمار، مردم هم از این جریان استقبال کرده‌اند. ۵۱/۶ درصد از این شمار، مطالب را از روی کامپیوتر می‌خوانند، ۶/۳ درصد از گوشی‌های همراه و ۲/۱ درصد هم از تکنولوژی‌های دیگر نظیر تبلت یا سونی‌ریدرز و امثال آن استفاده می‌کنند.

پیشنهاد ویژه

اطلس نبردهای ماندگار

«اطلس نبردهای ماندگار» کتابی دو زبانه (فارسی - انگلیسی) است، حاوی اطلاعات و عکس‌های جدید از سال‌های دفاع مقدس یعنی شهریورماه ۱۳۵۹ تا مردادماه ۱۳۶۰. «اطلس نبردهای ماندگار» در صفحات گلاسه و با تصاویر رنگی چاپ شده و طرح و تدوین آن، به کوشش سرهنگ مجتبی جعفری و زیر نظر امیرسرتیپ احمدرضا پوردستان، فرمانده نیروی زمینی ارتش، انجام گرفته است. «اطلس نبردهای ماندگار»، ۸ فصل دارد؛ با عناوین «سال اول؛ تجاوز سراسری و تثبیت دشمن»، «سال دوم؛ بیرون راندن دشمن»، «سال سوم؛ ورود به خاک عراق»، «سال چهارم؛ فشارهای سیاسی برای تحمیل صلح»، «سال پنجم؛ جنگ شهرها و عملیات محدود»، «سال ششم؛ تصرف فاو»، «سال هفتم؛ صدور قطعنامه ۵۹۸» و «سال هشتم؛ پذیرش قطعنامه ۵۹۸ و پایان جنگ». این کتاب در غره انتشارات سوره سبز با تخفیف ۴۰ درصد، عرضه می‌شود.

سخنان بزرگان

سعید نفیسی

در بدبختی و تنهایی جانکاه، هر هم‌زبانی ممکن است دروغ بگوید و فریب بدهد و درد بر درد بیفزاید. این میان تنها کتاب است که آزار و فشار درد را می‌کاهد.

ولتر

برگ‌های کتاب به منزله بال‌هایی هستند که روح ما را به عالم نور و روشنائی پرواز می‌دهند.

مارک تواین

اگر کتابی درباره تندرستی می‌خوانی، مواظب باش؛ یک غلط چاپی ممکن است تو را به کشتن دهد!

کارل لایل

کتاب رشته اتصال و پیوند معنوی است.

مُنْتَسِکیو

یک ساعت عمر گذشته را به هیچ قیمتی نمی‌توان باز گرداند، اما با دادن مقدار ناچیزی پول، می‌توان تجارب تمام عمر بزرگترین عقلا و خردمندان عالم را تصرف کرد. کتاب، عمر دوباره است.

حکایت کتابت

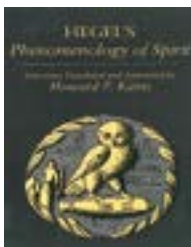
بیچاره بالزاک!

سرنوشت اولین کتاب بالزاک، نویسنده نامدار فرانسوی، خواندنی است. رمانی نوشته بود و دنبال نظرات اهل فن بود. سرانجام بعد از پرس و جوی فراوان، رمانش را به دست یکی از منتقدان آن دوره رساند. پیرمرد بعد از مطالعه رمان بالزاک به او گفت اگر نظر صریحش را بخواهد، بهتر است اصلاً ننویسد! بالزاک بیچاره بعد از شنیدن نظر منتقد، رمانش را دست یکی از استادان دانشگاه رساند و از او هم نظر خواهی کرد. بعد از آن هم این روند را ادامه داد و کتاب را به شش نفر دیگر هم داد تا بخوانند و نظر بدهند. نتیجه این شد که کل هفت نفر که جزو استادان برجسته دانشگاه بودند، متفق‌القول به بالزاک گفتند بهتر است نویسندگی را کنار بگذارد و کاری پیدا کند که در آن استعداد دارد! و احتمالاً عمرشان کفاف نداد بینند جوان بی‌استعداد بعدها تبدیل شده به یکی از بزرگ‌ترین نویسندگان فرانسه و جهان؛ با رمان‌هایی نظیر «بابا گوریو»، «چرم ساگری»، «زنبق دره»، «اوژنی گرانه» و....

سال ۲۰۰۹ سایت «میلیونز» بارأی‌گیری از کتابخوانان، اسامی سخت‌ترین کتاب‌هایی را که تاکنون در دنیا نوشته شده‌اند، منتشر کرد.

بنا به این گزارش، سخت‌ترین کتاب‌های دنیا آثاری هستند از هگل، مارتین هایدگر، جیمز جویس، ویرجینیا وولف، ساموئل ریچاردسن، گرتروداستاین، ادموند اسپنسر و... مشکل اینجاست که بعضی از این آثار، در ایران بارها تجدید چاپ شده‌اند! این مسئله در بدو امر ممکن است از روحیه پر تلاش مخاطبان ایرانی خبر دهد، اما واقعیت آن است که مقوله «مُد» بیشتر در این جریان دخیل به نظر می‌رسد.

کسب حیثیت بر اساس خواندن سخت‌ترین آثار دنیا و صحبت کردن درباره آنها، در برخی نشست‌ها تبدیل به پژوهشگری شده است، حال آنکه آثاری مثل «پدیدارشناسی روح» (هگل)، «هستی و زمان» (هایدگر)، «اولیس» (جیمز جویس)، «به سوی فانوس دریایی» (ویرجینیا وولف) و... از نظر خوانندگان همان کشورها، آثاری سخت‌خوان و دشوارفهم هستند.

اردیبهشت کتاب

ویژه بیست و هفتمین

نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

■ زیر نظر: کمیته روابط عمومی و اطلاع‌رسانی

■ سردبیران: رضا معصومی، محسن فرجی

■ همکاران: کمال صادقی، یاسر نوروزی، حسام مطهری،

داود پنهانی، ساره گودرزی، الهام عدیمی، حسن همایون، زینب

کاظم‌خواه، الهام‌برمکی، نغمه فتاحی، حمیدرضا حافظی

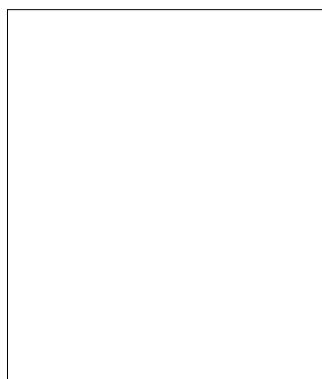
■ ویراستاران: حسین محمدیانی، آرزو شهبازی

■ حروفچین: سودابه بیات

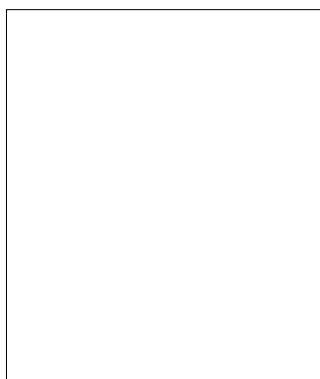
■ عکس‌ها: چاوش هماوندی، داود پورامجد، پیمان داورپناه،

نجمه صادقی، زهرآقبری

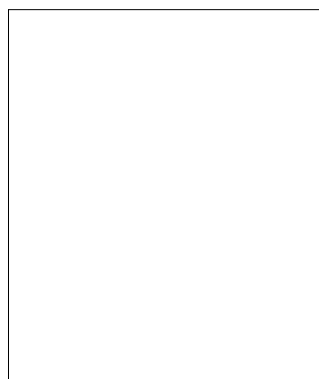
■ مدیر هنری: محمد مهدی اشرف سمنانی

۵

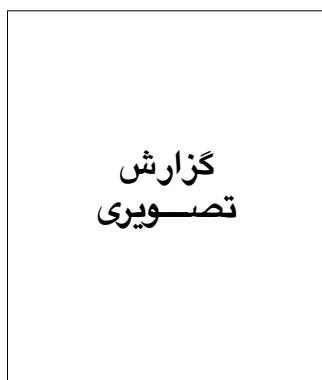
۴

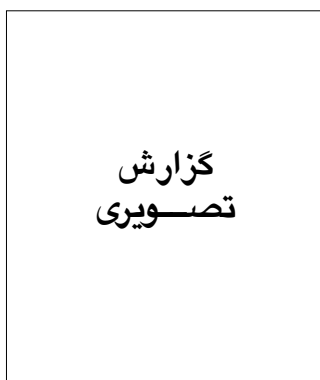
۳

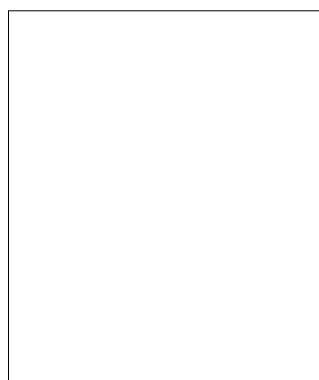
۲

۹

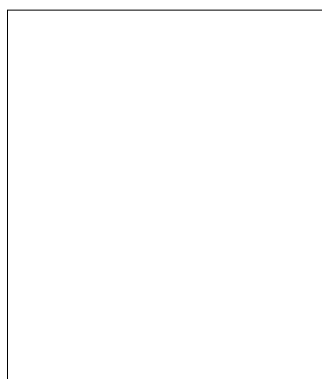
۸

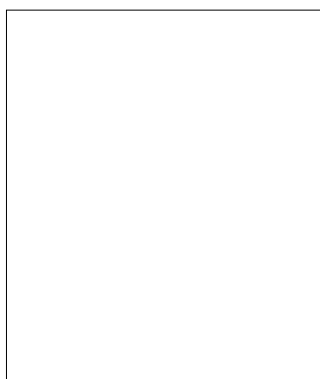
۷

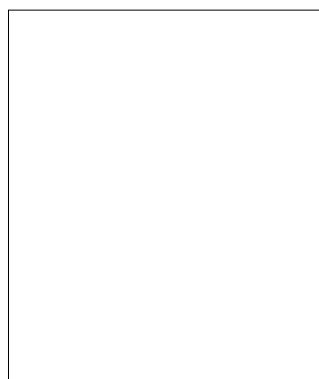
۶

۱۳

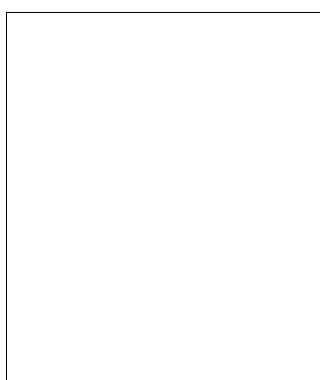
۱۲

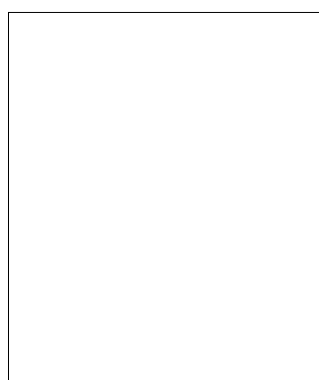
۱۱

۱۰

۱۶

۱۵

۱۴